

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Lidské a finanční zdroje Armády České republiky

Adam Bitto

Bakalářská práce

2021

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Adam Bitto**
Osobní číslo: **E17401**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management ochrany podniku a společnosti**
Téma práce: **Lidské a finanční zdroje Armády České republiky**
Zadávající katedra: **Ústav správních a sociálních věd**

Zásady pro vypracování

Bakalářská práce pojednává o historii, významu a činnosti Armády České republiky, zaměřuje se zejména na její financování a personální záležitosti, zvláštní pozornost je věnována problematice náboru vojáků. Cílem práce je zhodnotit vývoj a strukturu lidských a finančních zdrojů Armády České republiky za období minimálně posledních deseti let.

Osnova:

- Bezpečnost a její zajišťování.
- Armáda České republiky.
- Financování Armády ČR.
- Vojáci Armády ČR a jejich nábor.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 35 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ARMÁDA ČR. Armáda České republiky: symbol demokracie a státní suverenity: 1993-2012. Praha: Ministerstvo obrany ČR, 2013. 205 s. ISBN 978-80-7278-614-5.
BALABÁN, M., PERNICA, B. (eds.) Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Praha: Karolinum, 2015. 310 s. ISBN 978-80-246-3150-9.
EICHLER, J. Bezpečnostní a strategická kultura USA, EU a ČR. Praha: Karolinum, 2011. 214 s. ISBN 978-80-246-1956-9.
WEISS, T. Role policie a armády v Evropské unii: analýza evropské a národní úrovně s využitím případové studie České republiky. Praha: Karolinum, 2014. 263 s. ISBN 978-80-246-2381-8.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Mgr. Bohuslav Pernica, Ph.D.**
Ústav správních a sociálních věd

Datum zadání bakalářské práce: **1. září 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2021**

L.S.

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D.
děkan

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 1. září 2020

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 04. 2021

Adam Bitto

PODĚKOVÁNÍ

Chtěl bych poděkovat panu Ing. Mgr. Bohuslavu Pernicovi, Ph.D. za vstřícné a odborné rady, jeho pomoc a připomínky, které byly velkým přínosem při zpracování této bakalářské práce. Dále bych chtěl poděkovat panu generálporučíkovi Mgr. Ing. Jaromíru Zůnovi, Ph.D., MSc., za jeho názory a sofistikovaný pohled odborníka z praxe.

ANOTACE

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit vývoj plnění úkolů v oblasti lidských zdrojů a financování v Armádě České republiky. V práci je analyzována časová řada vojenských výdajů České republiky za období 2010–2019 a znázorněna proporcionalita výdajů dle mezinárodní, ale i české metodiky. Česká republika dlouhodobě nevydává na obranu 2 % HDP tak jak by měla, dokonce ani 1,4 % HDP avizovaných vládou ČR. Z analýzy financování za období 2010–2019 vyplynulo, že výdaje na armádu tvoří 80 % celkových vojenských výdajů České republiky. V případě krácení rozpočtu resortu Ministerstva obrany České republiky se zvyšuje podíl prostředků vynaložených na personál. Politicko-vojenské ambice, které představují cílové počty personálu byly v roce 2002 stanoveny na 36 tisíc a o rok později na 26 200. Do roku 2015 měla armáda disponovat 24 tisíci a v roce 2030 dokonce 30 tisíci vojáky. Tyto počty však nebyly nikdy dosaženy. Analýzou přírůstků a úbytků vojáků bylo zjištěno, že od roku 2017 opouští armádu větší počet vojáků z povolání, než je počet nově přijatých. Pokles zájmu o službu vojáka z povolání je zapříčiněn mimo jiné i demografickým stárnutím perspektivních uchazečů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Armáda České republiky, Ministerstvo obrany České republiky, Financování, Lidské zdroje, Vojáci z povolání

TITLE

The Human and financial resources of the Czech Armed Forces

ANNOTATION

The aim of the thesis was to evaluate the development of human resources in the Czech armed forces. Secondary aim of the thesis was to investigate the finance management of the Czech armed forces and also to state how the tasks which are given in the army are fulfilled. The thesis analyses time sequence of military expenses of the Czech armed forces between the years of 2010 and 2019. The proportionality of army's expenses according to international as well as Czech methodology is shown. The Czech Republic does not spend 2 % of GDP annually on defense management as it is usual in different countries. The Czech Republic

does not even spend 1.4% of GDP even though it was suggested by the local government. The finance analysis which focused on years 2010-2019 showed that military expenses account for 80% of all total expenses in the Czech armed forces. The analysis of financing for the period 2010–2019 even showed that military expenses account for 80% of the total military expenses of the Czech Republic. In the event of a reduction of the budget in the Ministry of Defense of the Czech Republic, it is believed that the share of total expenses on personnel increases. The political-military ambitions, which represent the overall numbers of personnel in Czech armed forces, were set at 36,000 soldiers in 2002 and 26,200 soldiers a year later. By 2015, the army aimed to have 24,000 troops and in 2030 Czech armed forces want to have 30,000 troops employed. However, those numbers were never matched. Due to the analysis of newly employed soldiers compared to the analysis of dismissed career soldiers, it was revealed that since 2017, a larger number of professional career soldiers have left the army and their occupation was not replaced by new members of the army. The decline of interest in becoming a professional soldier is caused, among other things, by the demographic aging of suitable candidates.

KEYWORDS

Czech Armed Forces, Ministry of Defence of the Czech Republic, Financing, Human resources, Career soldiers

OBSAH

Seznam obrázků	10
Seznam tabulek.....	12
Seznam zkratk	13
Úvod.....	14
1 Role Armády ČR v zajišťování bezpečnosti	16
1.1 Zajišťování bezpečnosti ČR armádou	16
1.2 Politicko-vojenské ambice ČR do roku 2030	22
2 Analýza Financování ozbrojených sil	27
2.1 Vojenské výdaje v systému veřejných výdajů České republiky.....	27
2.2 Vojenské výdaje v mezinárodním systému výkaznictví	33
2.3 Analýza financování Armády ČR.....	35
3 Analýza Lidských zdrojů Armády České republiky	38
3.1 Struktura personálu	38
3.2 Vznik služebního poměru vojáka z povolání	42
3.3 Analýza vývoje počtů personálu resortu obrany v letech 2005–2019	44
3.4 Rekrutace.....	53
Závěr.....	57
Použitá literatura.....	59
Přílohy.....	65

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Vývoj počtů vojáků ozbrojených sil ČR, jejich omezení dle KOSE a požadované počty z politicko-vojenských ambicí v letech 1993–2019	22
Obrázek 2 Počet vojenského personálu v ozbrojených silách ČR v letech 1993–2019.....	23
Obrázek 3 Naplněnost všech útvarů spadající pod velení AČR v letech 2010–2019 (v %)	25
Obrázek 4 Rozpočet ČR dle odvětvového třídění rozpočtové skladby (v %) a výše státního rozpočtu v letech (v mld. Kč) 2010–2019	29
Obrázek 5 Rozpočet ČR dle druhového třídění rozpočtové skladby (v %) a výše státního rozpočtu (v mld. Kč) v letech 2010–2019	30
Obrázek 6 Rozpočet MO ČR dle odvětvového třídění rozpočtové skladby a výdaje MO ČR jako podíl na HDP (v %) v letech 2010–2019	31
Obrázek 7 Výdaje MO ČR dle druhového třídění rozpočtové skladby a výdaje MO ČR jako podíl na HDP (v %) v letech 2010–2019.....	32
Obrázek 8 Rozdělení rozpočtu MO ČR podle výkaznictví NATO (v %) a vývoj výše rozpočtu MO ČR (v mld. Kč) v letech 2000–2019	34
Obrázek 9 Výše výdajů MO ČR (v mld. Kč) a podíl výdajů na obranu vůči HDP ČR (v %) v letech 2005–2019	35
Obrázek 10 Výdaje MO ČR vynaložené na skupinu 5. Bezpečnost státu a právní ochrana a její podskupinu armáda (5111) (v mld. Kč), podíl armáda (5111) na HDP (v %) a podíl MO ČR na HDP (v %) v letech 2010–2019.....	36
Obrázek 11 Proporce zastoupení hodnostních sborů v AČR k v roce 2011 a 2019	41
Obrázek 12 Vývoj počtů osob v resortu MO ČR v letech 2005–2019	44
Obrázek 13 Poměr průměrných přepočtených počtů ke skutečnému počtu vojáků z povolání v letech 2005–2019	45
Obrázek 14 Vývoj počtů dobrovolníků sloužících v aktivních zálohách v letech 2005–2019.	47
Obrázek 15 Vývoj počtů občanských a státních zaměstnanců v resortu MO ČR v letech 2005–2019.....	48
Obrázek 16 Počet vojáků a vojáků z povolání dle hodnostních sborů v letech 2011 a 2019.	49
Obrázek 17 Vývoj průměrného věku a počtů vojáků z povolání v resortu MO ČR 2010–2019	50
Obrázek 18 Průměrný věk vojáků (mužů i žen) z povolání dle hodnostních sborů v letech 2011 a 2019.....	51

Obrázek 19 Délka trvání služebního poměru vojáků z povolání (mužů i žen) a vojáků z povolání v roce 2011 a 2019.....	52
Obrázek 20 Vývoj přírůstků a úbytků vojáků z povolání v AČR v letech 2005–2019.....	53
Obrázek 21 Poměr mezi uchazeči o vojenskou službu a počtem přijatých osob do služebního poměru a jejich počty v letech 2005–2019	54
Obrázek 22 Odhad demografického vývoje obyvatel ve věku 18–30 let v ČR, dle ČSÚ v letech 2020–2030	56

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Struktura personálu resortu MO ČR	38
Tabulka 2 Hodnosti a hodnostní sbory AČR od 1. 1. 2011	39

SEZNAM ZKRATEK

AČR	Armáda České republiky
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
HDP	hrubý domácí produkt
KVAČR	Koncepce výstavby Armády České republiky
KOSE	konvenční ozbrojené síly v Evropě
MO ČR	Ministerstvo obrany České republiky
NATO	Organizace Severoatlantické smlouvy
OSN	Organizace spojených národů

ÚVOD

V letošním roce je to již více než 30 let od stanovení cíle vystavět profesionální armádu. Tento cíl byl stanoven již v roce 1990, k profesionalizaci došlo v roce 2005 (Páník, 2016). Pro vybudování mladé a moderní armády je nezbytné zabezpečit dostatečné množství lidských a finančních zdrojů. V souvislosti s profesionalizací armády byly stanoveny cílové počty vojáků v jednotlivých letech tzv. politicko-vojenské ambice. Ambice představují požadovaný počet vojenského personálu, který může být nasazen k plnění úkolů ozbrojených sil. Tyto počty se však opakovaně měnily (Páník, 2016). V roce 2002 bylo stanoveno, že v roce 2010 má být dosaženo 36 tisíc vojenského personálu v budoucích letech. (Koncepte výstavby Armády České republiky, 2002). O rok později byl požadovaný stav snížen na 26 200 a dále se měnil i v následujících letech (Koncepte výstavby Armády České republiky, 2003). Nejnovější dokument z roku 2019 stanovil počty na 34 tisíc vojenského personálu (KVAČR 2030, 2019).

K zabezpečení politicko-vojenských ambicí by měla vláda ČR vynakládat na obranu 2 % HDP ČR. Této výše však ČR dlouhodobě nedosahuje, přestože Vláda ČR v programovém prohlášení z roku 2018 uvádí, že ČR bude vydávat na obranu do roku 2021 minimálně 1,4 % HDP ČR (Programové prohlášení Vlády ČR, 2018). Do roku 2024 by měla ČR vynakládat požadované 2 % na obranu z HDP ČR, bez ohledu na výši politicko-vojenských ambicí, tedy počty požadovaného vojenského personálu. (Záruba, 2020). Ani jeden ze stanovených cílů nebyl naplněn. Z těchto důvodů **je cílem této bakalářské práce zhodnocení struktury a vývoje finančních a lidských zdrojů v Armádě České republiky (AČR) za období minimálně posledních deseti let a zjištění, zda dosahuje Ministerstvo obrany České republiky (MO ČR) stanovených cílů v oblasti lidských a finančních zdrojů.**

Práce je členěna do tří kapitol. V první kapitole je vysvětlen způsob zajišťování vnější bezpečnosti v ČR a role AČR při zajišťování politicko-vojenských ambicí. V druhé kapitole je věnována pozornost financování MO ČR, s důrazem na AČR a popsán systém výkaznictví vojenských výdajů. V třetí kapitole je popsána struktura lidských zdrojů AČR se zaměřením na schopnost získat adekvátní počet vojáků z povolání a aktivních záloh s důrazem na rekrutaci.

1 ROLE ARMÁDY ČR V ZAJIŠŤOVÁNÍ BEZPEČNOSTI

Aby bylo možné splnit cíl bakalářské práce je třeba definovat, jak se AČR podílí na zajišťování bezpečnosti a jak jsou definovány politicko-vojenské ambice. K pochopení úlohy AČR v oblasti dosažení politicko-vojenských ambicí prostřednictvím rekrutace, je nutné vysvětlit její místo při zajišťování bezpečnosti ČR.

1.1 Zajišťování bezpečnosti ČR armádou

Pro pochopení pojmu ozbrojené síly je důležité vysvětlit pohled na bezpečnost. V literatuře existuje mnoho pohledů na bezpečnost a její definici. Důležitá je Kodaňská bezpečnostní škola, která fungovala v letech 1980–1995. V průběhu patnácti let věnoval Bary Buzan a jeho kolegové Ole Wæver a Jaap de Wilde úsilí ke zpracování konceptu bezpečnosti a rozšíření pojmu bezpečnosti o další oblasti. Byla představena také analýza bezpečnostního rámce pro jeho studia v budoucnu (Buzan, 2005).

Pro tuto práci se jako vhodná jeví definice českého odborníka Mareše, který navazuje na Kodaňskou bezpečnostní školu. Mareš (2002) definici bezpečnosti charakterizuje jako: „*stav, kdy jsou na nejnižší možné úrovni eliminovány hrozby pro objekt (zpravidla národní stát, popř. i mezinárodní organizaci) a jeho zájmy a tento objekt je k eliminaci stávajících i potenciálních hrozeb efektivně vybaven a ochoten při ní spolupracovat.*“ Tato definice bezpečnosti bude doplněna o pohled Balabána, který charakterizuje již konkrétní bezpečnost ČR.

Balabán (2010, s. 47) hovoří o bezpečnosti ČR následovně: „*Bezpečnost ČR lze tedy definovat jako stav, kdy ČR nehrozí bezprostřední ohrožení svrchovanosti, územní celistvosti, demokratických základů ČR nebo ve značném rozsahu vnitřního pořádku a bezpečnosti, životů a zdraví, majetkových hodnot nebo životního prostředí, ani není třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně.*“

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů formuluje základní povinnost ČR v čl. 1 následovně: „*Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti České republiky, ochrana jejích demokratických základů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot je základní povinností státu*“. Stát nechrání pouze svou územní celistvost, ale také zajišťuje bezpečí a práva občanů daná Listinou základních práv a svobod. Pokud by stát nebyl schopen zajistit svou vlastní suverenitu, nemohl by být členem nadnárodních organizací jako jsou např. NATO nebo OSN. Podle Buzana (2005, s 67-69) je

jednou z podmínek pro vstup do těchto organizací nutnost být legitimním státem. Suverenita každého státu je nezbytná pro jeho občany, kteří mohou díky ní užívat svých práv a svobod. Svrchovanost může být ohrožena jakýmkoliv děním nebo jednáním, které zpochybňuje uznání, legitimitu a autoritu vlády. Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů dále definuje Bezpečnostní radu státu, její členy a úkoly. Tento zákon vymezuje vojenskou bezpečnost.

Zajištění svrchovanosti a územní celistvosti popisuje také svou myšlenkou o Vestfálském míru Pernica (2019a, s. 8–9): „*Podle Vestfálského míru (Instrumenta Pacis Westphalicae) platí, že ten, kdo představuje centrální vládu daného státu, má právo a povinnost budovat, udržovat a provozovat ozbrojenou sílu, určenou k ochraně a obraně území, které k danému státu patří. Takto je zajištěna nejenom bezpečnost jeho, ale také obyvatel nacházejících se pod jeho správou území.*“ Vestfálský mír již v 17. století ukládal za povinnost centrální vládě zabezpečit vojenskou sílu k ochraně jejich zemí a především obyvatel. Vestfálský mír umožňoval již tehdy budovat ozbrojené síly a připravovat se k obraně svého území.

Vnější bezpečnost ČR upravuje zákon č. 222/1999 Sb., *o zajišťování obrany České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. O obraně hovoří v § 2 odst. 1 takto: „*Obrana státu je souhrn opatření k zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, principů demokracie a právního státu, ochrany života obyvatel a jejich majetku před vnějším napadením. Obrana státu zahrnuje výstavbu účinného systému obrany státu, přípravu a použití odpovídajících sil a prostředků a účast v kolektivním obranném systému*“. Tento zákon stanovuje povinnost státním orgánům (např. MO ČR, České národní bance), územním samosprávným celkům (např. krajským úřadům), právnickým a fyzickým osobám zajišťovat obranu ČR před vnějším napadením a určuje odpovědnost za nedodržení uvedených povinností. Za přípravu a zajišťování obrany státu nese zodpovědnost vláda. Mimo jiné vymezuje významné objekty pro obranu státu a její financování, definuje úkoly vlády v míru, ale také při stavu ohrožení či válečném stavu. Tento zákon stanovuje povinnost disponovat ozbrojenými silami (Pernica, 2007)

Ozbrojené síly jsou nástrojem pro zajištění vnější bezpečnosti státu. Takto je to popsáno v ústavním zákoně č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů v čl. 3 odst. 1: „*Bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby.*“ Obdobně o nutnosti zajistit bezpečí prostřednictvím ozbrojených sil pojednává další právní norma, konkrétně zákon č. 219/1999

Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, v § 3 odst. 1 takto: „*K zajišťování své bezpečnosti vytváří Česká republika ozbrojené síly*“.

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *o bezpečnosti České republiky*, ve znění pozdějších předpisů v čl. 4 odst. 1 udává, že: „*Ozbrojené síly jsou doplňovány na základě branné povinnosti*“, dále v čl. 4 odst. 2 stanoví: „*Rozsah branné povinnosti, úkoly ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů a havarijních služeb, jejich organizaci, přípravu a doplňování a právní poměry jejich příslušníků stanoví zákon, a to tak, aby byla zajištěna civilní kontrola ozbrojených sil*“. Hlavním orgánem civilní kontroly ozbrojených sil je Výbor pro obranu, který sleduje mimo jiné činnost vlády při stanovování výše rozpočtu MO ČR. O kontrole ozbrojených sil hovoří také zákon č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších v § 12 takto: „*Činnost ozbrojených sil kontrolují ústavní orgány a orgány, kterým tuto kontrolu svěřuje zvláštní právní předpis*“.

K zajišťování suverenity napomáhají ozbrojené síly svou existencí. Dle Buzana (2005, s.32): „*V politickém sektoru jsou existenční hrozby tradičně definovány s odkazem na konstitutivní princip státu, jímž je suverenita. Suverenita může být existenčně ohrožena jakýmkoliv děním či jednáním, které zpochybňuje všeobecné uznání, legitimitu nebo autoritu vlády.*“ Buzan tvrdí, že může být suverenita ohrožena téměř jakýmkoliv jednáním s politickým podtextem, které může být shledáno ofenzivním vůči vládě ČR. Za nebezpečný akt lze tedy označit obyčejný politický projev jednotlivce či prohlášení skupiny.

V zákoně č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů jsou definovány úkoly ozbrojených sil v § 9 odst. 1 až 2 takto:

- základním úkolem ozbrojených sil je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení;
- plní též úkoly, které vyplývají z mezinárodních smluvních závazků České republiky o společné obraně proti napadení.

Tyto úkoly se dosahují prostřednictvím mezinárodní spolupráce. O mezinárodní spolupráci pojednává zákon č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 10 odst. 1 je dáno: „*Ozbrojené síly spolupracují s cizími ozbrojenými silami na základě mezinárodních smluv*“. Dále v § 10 odst. 2 „*Ozbrojené síly se podílejí na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, a to zejména účastí na operacích na podporu a udržení míru, záchranných a humanitárních akcích*“

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, ve znění pozdějších předpisů v čl. 43 odst. 3 písmeno a) stanovuje povinnost Parlamentu k vyslovení souhlasu „s vysláním ozbrojených sil České republiky mimo území České republiky“ a dále v čl. 43 odst. 3 písmeno b) „s pobytem ozbrojených sil jiných států na území České republiky“. Parlament vyslovuje souhlas pouze tehdy, pokud nejsou tato rozhodnutí uložena vládě.

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., *Ústava České republiky*, ve znění pozdějších předpisů stanovuje povinnost vládě rozhodovat o vyslání ozbrojených sil mimo území ČR maximálně na dobu trvání nasazení 60 dní, pokud jsou splněny podmínky v čl. 43 odst. 4 písmeno a) „plnění závazků z mezinárodních smluv o společné obraně proti napadení“ dále v čl. 43 odst. 4 písmeno b) „účast na mírových operacích podle rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je Česká republika členem, a to se souhlasem přijímajícího státu“.

Výše uvedené právní předpisy ukládají vládě ČR povinnost budovat a udržovat ozbrojené síly, které mají zajistit ČR bezpečí a ochranu proti vnějšímu napadení, upravují mezinárodní spolupráci a společnou přípravu k obraně ČR. Modernizace ozbrojených sil je nezbytnou podmínkou k zajištění bezpečnosti.

Zákon č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů pojednává o postavení, úkolech a členění ozbrojených sil a o dalším řízení a přípravě jejich jednotek. Ozbrojené síly se dle § 3 odst. 2: „člení na armádu, Vojenskou kancelář prezidenta republiky a Hradní stráž.“ Ozbrojené síly jsou zřizovány primárně k obraně ČR proti vnějšímu napadení a plní také úkoly vycházející z mezinárodních smluvních závazků ČR o společné obraně proti napadení nebo participují na činnostech ve prospěch míru.

Zákon č. 2/1969 Sb., *o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy*, ve znění pozdějších předpisů upravuje povinnosti MO ČR a stanovuje jej ústředním orgánem pro činnosti popsané v § 16 odst. 1 písmeno a) „zabezpečování obrany České republiky“ a dále v § 16 odst. 1 písmeno b) „řízení Armády České republiky“. AČR vznikla 1. 1. 1993 po rozdělení Československa na základě zákona č. 15/1993 Sb., *o Armádě České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Jednou z klíčových událostí přeměny na profesionální a moderní armádu byla profesionalizace AČR v roce 2005, kdy byla zrušena všeobecná branná povinnost.

Hlavním úkolem AČR je připravovat se k obraně České republiky a bránit ji proti vnějšímu napadení, tak jak je uvedeno v § 9 odst. 1 až 3 a v § 10 odst. 1 až 3 zákona č.

219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Dále lze armádu použít dle § 14 odst. 1 písmeno a) až k):

- ke střežení objektů důležitých pro obranu státu;
- k plnění úkolů Policie České republiky, pokud síly a prostředky Policie České republiky nebudou dostatečné k zajištění vnitřního pořádku a bezpečnosti, a to na dobu nezbytně nutnou;
- k záchranným pracím při pohromách nebo při jiných závažných situacích ohrožujících životy, zdraví, značné majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo k likvidaci následků pohromy;
- k odstranění jiného hrozícího nebezpečí za použití vojenské techniky;
- k letecké dopravě ústavních činitelů;
- k zabezpečení letecké zdravotnické dopravy;
- k zabezpečení dopravy pro vlastní potřeby;
- k poskytování leteckých služeb;
- k zabezpečování dopravy na základě rozhodnutí vlády;
- k zabezpečení kulturních, vzdělávacích, sportovních a společenských akcí;
- k plnění humanitárních úkolů civilní obrany.

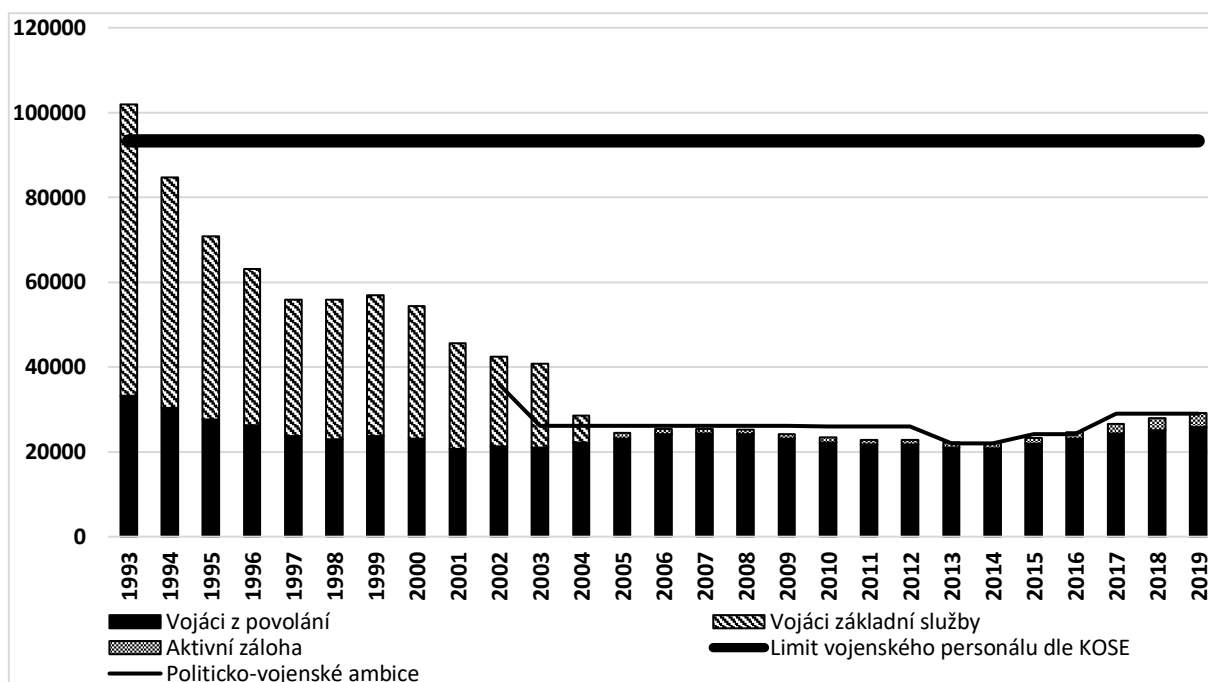
V čele AČR stojí Generální štáb AČR, který je součástí MO ČR. Jeho úkolem je velení armádě. AČR se skládá z vojenských útvarů a zařízení druhů sil, které se zpravidla slučují do větších organizačních celků. Největší část tvoří pozemní síly skládající se z dvou mechanizovaných brigád a výsadkového pluku, které jsou určeny pro plnění úkolů na území státu i mimo něj. Suverenitu a obranyschopnost vzdušného prostoru ČR zajišťují vzdušné síly (Velitelství vzdušných sil, 2019). Speciální síly jsou určeny pro speciální operace. AČR je tvořena také nebojovými jednotkami, které zajišťují např. logistickou, zdravotnickou, komunikační a informační podporu.

Zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů stanoví povinnost v § 6 odst. 1: „*Voják v průběhu služebního poměru vykonává službu podle potřeb České republiky na území České republiky i v zahraničí*“. Tuto službu vykonává dle stejného zákona § 6 odst. 1 písmeno a) „*v ozbrojených silách České republiky*“, dále dle § 6 odst. 2 písmeno b) „*v ministerstvu*“, dále dle § 6 odst. 2 písmeno c) „*ve vojenských školách*“, dále dle § 6 odst. 2 písmeno d) „*ve Vojenské policii*“ nebo dle § 6 odst. 2 písmeno e) „*ve Vojenském zpravodajství*“.

Další složky resortu ministerstva obrany tvoří např. Vojenská policie a Vojenské zpravodajství, které jsou přímo podřízeny ministrovi obrany. Působnost, oprávnění a povinnosti příslušníků Vojenské policie upravuje zákon č. 300/2013 Sb., *o Vojenské policii*, ve znění pozdějších předpisů. Zákon č. 289/2005 Sb., *o Vojenském zpravodajství*, ve znění pozdějších předpisů pojednává mimo jiné o postavení příslušníků Vojenského zpravodajství a o specifických prostředcích získávání informací. Do těchto elitních jednotek jsou zařazováni vojáci z povolání, kteří úspěšně absolvují specifické výběrové řízení (Česká republika 2005; Česká republika 2013).

V rámci personálu potřebného pro plnění úkolů ozbrojených sil jsou nejdůležitější složkou vojáci z povolání a vojáci v záloze (Pernica, 2012).

Počty vojáků z povolání by měly být dostatečné k zabezpečení úkolů, které stanovuje vláda na návrh ministra obrany, jak je uvedeno v zákoně č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách České republiky*, ve znění pozdějších předpisů. Má-li armáda dostát plnění stanovených úkolů potřebuje disponovat dostatečným počtem vojáků, tento počet se označuje jako politicko-vojenské ambice. Podle smlouvy o konvenčních ozbrojených silách v Evropě (KOSE) maximální počet vojáků, kterým mohou ozbrojené síly ČR disponovat je 93 333. K tomuto limitu se zavázala ČR ve smlouvě KOSE, která byla podepsána v době existence Československé federativní republiky, Česká republika je jí jako následnická země vázána. (Kříž, 2005). Obr. č. 1 zachycuje vývoj počtů vojáků ozbrojených sil a aktivních záloh v letech 1993–2019.

Obrázek 1 Vývoj počtů vojáků ozbrojených sil ČR, jejich omezení dle KOSE a požadované počty z politicko-vojenských ambicí v letech 1993–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

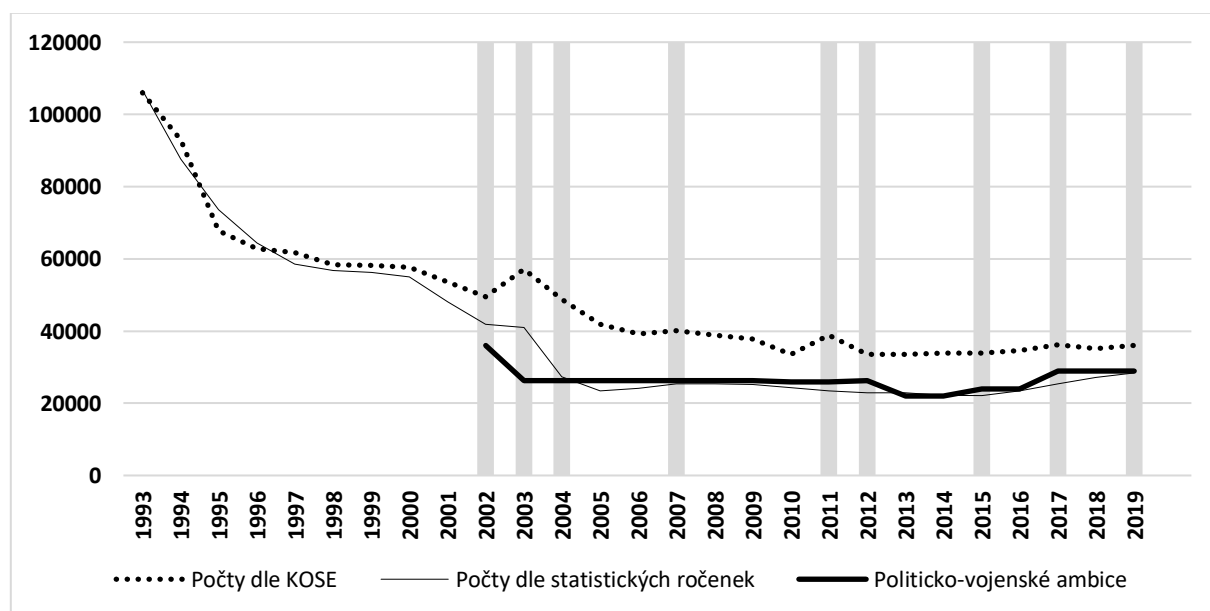
Z obr. č. 1 vyplývá, že v letech 1993–2005 poklesl počet vojáků více než čtyřnásobně. Úbytek byl dán redukcí vojáků základní služby, respektive zrušením těchto míst. Důležitým milníkem byl rok 2004, kdy byla v AČR zrušena povinná základní vojenská služba. V roce 2005 se stala AČR profesionální a počty vojáků se ustálily. Vojáci základní služby však nebyli v dalších letech ve významnější míře nahrazeni vojáky z povolání a nově vzniklými aktivními zálohami, tak jak se očekávalo. Vodorovná čára vyjadřuje limit počtu vojenského personálu podle KOSE, ke kterému se armáda od roku 2000 ani zdaleka nepřiblížila (Kříž, 2005). Křivka zobrazuje cílové počty vojáků v jednotlivých letech, tak jak byly stanoveny ve strategických dokumentech. Je zřejmé, že se ozbrojené síly k cílovým počtům nejvíce přiblížila v roce 2013 a 2016.

1.2 Politicko-vojenské ambice ČR do roku 2030

Pojem politicko-vojenské ambice se začal používat v souvislosti se vstupem ČR do Aliance. Politicko-vojenské ambice lze chápat jako počet vojáků odpovídající schopnostem, kterými chce ČR přispívat k zajištění společné obrany podle třetího článku *Washingtonské smlouvy*.

Politicko-vojenské ambice reflektují, jaké úkoly musí ozbrojené síly ČR plnit pro zabezpečení obrany země. Stanovují cílový stav v oblastech jako jsou například počty profesionálních vojáků k plnění ambicí. Od velikosti ambicí se odvíjí potřeba rekrutace, příprava, výcvik a účast v pohotovostních systémech a zahraničních operacích a dalších iniciativách, ke kterému by měly ozbrojené síly směřovat. K naplnění politicko-vojenských ambicí je nutné počítat také s výstavbou nových jednotek a dosáhnout tak plných operačních schopností. Politicko-vojenské ambice definují nutnost nasadit všechny síly a prostředky včetně využití branné povinnosti při potencionálním ozbrojeném konfliktu, při kterém dojde k ohrožení svrchovanosti a územní celistvosti ČR (Obranná Strategie České republiky 2017). Podrobněji jsou politicko-vojenské ambice popsány v Obranné strategii ČR z roku 2017 (viz příloha A).

Na obr. č. 2 je znázorněn vývoj počtů personálu v ozbrojených silách ČR v letech 1993–2019 konfrontován politicko-vojenskými ambicemi s velikostí počtů vojenského personálu udávaných MO ČR na svých stránkách a reportovaným Konvenčním Ozbrojeným silám v Evropě (KOSE). Šedé sloupce vyjadřují roky, ve kterých byly přijaty různé strategické dokumenty, které stanovovaly politicko-vojenské ambice, jež měnily či potvrzovaly počet vojenského personálu.

Obrázek 2 Počet vojenského personálu v ozbrojených silách ČR v letech 1993–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Na obr. č. 2 jsou dvěma klesajícími křivkami zobrazeny rozdílné počty personálu v řádu několika tisíců za stejné období, tučnou křivkou jsou znázorněny politicko-vojenské ambice

od roku 2002, respektive počty vojáků, kterých mělo být dosaženo. Přestože obr. č. 2 znázorňuje, že ambicí dosaženo bylo, opak je pravdou. Nejednota ve vykazovaných údajích je způsobena rozdílnou interpretací dat o počtech vojenské síly MO ČR. Podle údajů reportovaným KOSE je do počtů bojeschopného personálu zahrnut mylně MO ČR i nevojenský personál, zatímco statistické ročenky, zpracovávané AČR započítávají do vojenské síly jen vojáky. Cílové počty vojáků podléhají neustálým změnám, protože velikost ozbrojené síly je neustále regulována v závislosti na úkolech, které mají ozbrojené síly zabezpečit.

Politicko-vojenské ambice v roce 2002 upravil dokument *Koncepce výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil ČR* z roku 2002, který poukázal na nutnost změn uvnitř armády. V tomto dokumentu byl stanoven cílový počet vojenského personálu na maximálně 36 tisíc vojáků, nebylo však určeno, zda se má jednat pouze o profesionální personál (*Koncepce výstavby Armády České republiky*, 2002).

V roce 2003 byly v *Koncepci Výstavby profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil ČR přepracované na zdrojový rámec* ambice stanoveny na 26 200 vojáků a 8 800 civilních zaměstnanců (*Koncepce výstavby Armády České republiky*, 2003).

V roce 2004 byly ve *Vojenské strategii České republiky* potvrzeny ambice, které byly stanoveny o rok dříve v přepracované koncepci. Dále měl dle *Vojenské strategie České republiky* resort MO ČR v letech 2010–2012 disponovat 26 tisíci vojáky (Roušar, 2004).

V roce 2007 navázala na *Vojenskou strategii České republiky* z roku 2004 *Transformace resortu ministerstva obrany České republiky*. Zde byl potvrzen cílový počet vojáků na 26 200 do konce roku 2010. Spolu s cílovým stavem vojáků zde byly stanoveny také počty a úkoly občanských zaměstnanců a aktivních záloh (Roušar, 2004; *Transformace resortu MO ČR*, 2007)

V roce 2011 vznikla *Bílá kniha o obraně*, která potvrdila politicko-vojenské ambice, tedy disponovat 26 200 vojáky (*Bílá kniha o obraně*, 2011).

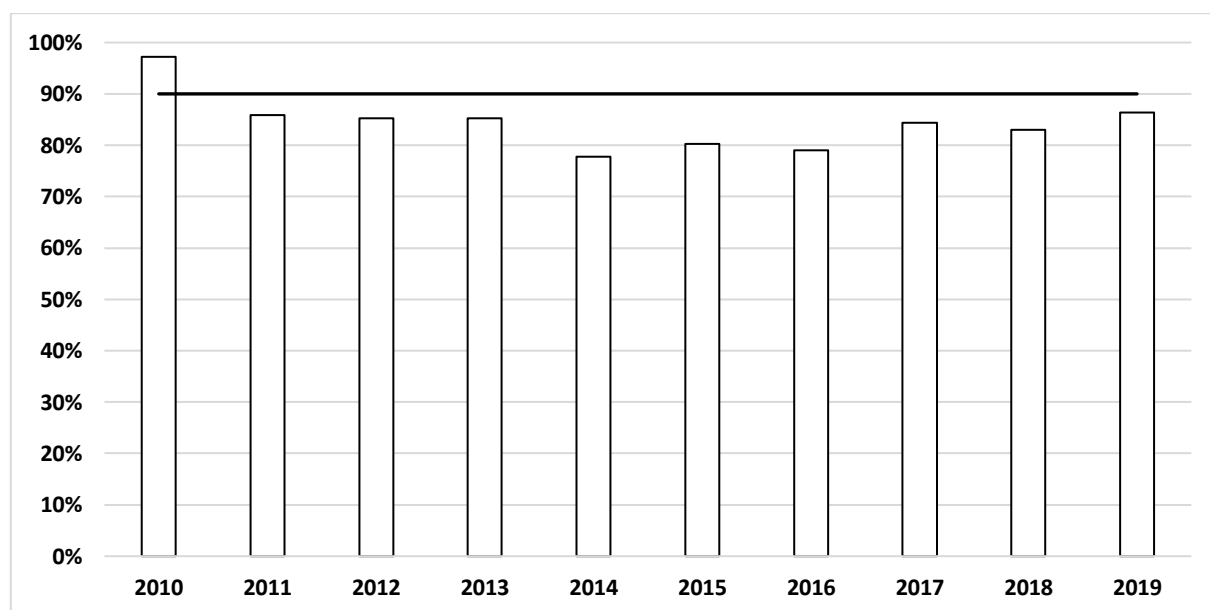
V roce 2015 byly cílové počty upraveny v *Dlouhodobém výhledu pro obranu 2030* z roku 2015, kdy měla AČR disponovat minimálně 27 tisíci vojáky. Uvedené počty byly ale sníženy a AČR měla mezi lety 2013–2015 disponovat 22 tisíci vojáky, při zachování stanovených úkolů (Šimůnek, 2015)

V roce 2015 byla vytvořena *Koncepce výstavby Armády České republiky (KVAČR) 2025*, která stanovila počet do roku 2025 na 24 tisíc vojáků a celkový počet zaměstnanců resortu obrany na 42 tisíc osob, včetně aktivní zálohy (KVAČR 2025, 2015).

V roce 2017 byl vytvořena *Obranná strategie České republiky*. V tomto dokumentu byla zdůrazněna potřeba navýšit stavy pozemních sil o 5 tisíc nových vojáků, pro udržení politicko-vojenských ambicí i v budoucích několika letech oproti plánu vycházejícího z *KVAČR 2025*. AČR by tedy měla do konce roku 2025 disponovat 29 tisíci vojáky (*Obranná strategie České republiky, 2017*).

V roce 2019 vznikla *KVAČR 2030*, ve které byly opakovaně navýšeny cílové počty do roku 2025 na 27 245 vojáků a 5 700 dobrovolníků sloužících v aktivních zálohách. Do roku 2030 má sloužit v AČR na 30 000 vojáků a 10 000 dobrovolníků v aktivních zálohách. V tomto dokumentu byla zároveň zdůrazněna potřeba snížit vysoký věkový průměr vojáků (*KVAČR 2025, 2015; KVAČR 2030, 2019*).

Veškeré útvary a svazky budou muset být naplněny personálem a materiálem minimálně na 90 % mají-li být plněny politicko-vojenské ambice (*KVAČR 2030, 2019*). Z důvodu požadované naplněnosti je na obr. č 3 prezentována obsazenost všech útvarů v AČR mezi lety 2010–2019.

Obrázek 3 Naplněnost všech útvarů spadající pod velení AČR v letech 2010–2019 (v %)

Zdroj: Ministerstvo obrany (2019a)

Z obr. č. 3 je patrné, že ozbrojené síly ČR nebyly od roku 2011 naplněny vojáky na požadovaných 90 %. K největšímu propadu obsazenosti došlo v letech 2014–2016, kdy se naplněnost útvarů pohybovala jen 80 %. Po uvedeném poklesu obsazenosti byly v *KVAČR* z let 2015 a 2019 zvýšeny politicko-vojenské ambice. Tyto dokumenty iniciovaly vznik nových služebních míst v AČR a získání potřebného personálu ke zvýšení připravenosti a plnění ambicí. V roce 2014 byl rekrutační cíl získat 310 nových vojáků. V roce 2015 byl

rekrutační cíl stanoven na 1500 vojáků. V roce 2016 byl cíl stanoven na 2000 nových vojáků. V roce 2018 byl rekrutační cíl 1450 vojáků. (Ročenky Ministerstva obrany 2014–2016, 2020). V roce 2019 byl rekrutační cíl stanoven na 1460 (Otto, 2019) a v roce 2020 na 1740 nových vojáků (České noviny, 2020).

K naplnění cílových počtů vojáků vede z personálního hlediska cesta pouze prostřednictvím rekrutace. Dle koncepce (KVAČR 2030, 2019): „*Dosahování požadovaných schopností zabezpečí doplňování o cca 2 400 nových vojáků ročně, což pokryje nejen odchody z aktivní služby, ale bude produkovat čistý meziroční nárůst o cca 800 až 900 VZP.*“ Na základě uvedených skutečností by zhruba dvě třetiny vojáků z povolání měly být do roku 2030 nahrazeny novými rekruty.

Jak je patrné, rekrutační cíle od roku 2015, kdy vznikla *KVAČR 2025*, nedosahovaly požadovaných 2400 nových vojáků ročně. Aktualizované rekrutační cíle stanovené MO ČR pro jednotlivé roky byly většinou naplněny. Je však důležité říci, že od roku 2015 tvořily více než stovku vojáků z povolání, přijatých do služebního poměru osoby, které již v minulosti byly ve služebním poměru (Ministerstvo obrany, 2019b; Ročenky Ministerstva obrany 2014–2016, 2020).

2 ANALÝZA FINANCOVÁNÍ OZBROJENÝCH SIL

Poté, co byla vysvětlena úloha armády při zajišťování bezpečnosti ČR a byl popsán koncept politicko-vojenských ambicí, je potřeba analyzovat financování ozbrojených sil ČR.

2.1 Vojenské výdaje v systému veřejných výdajů České republiky

Stát přerozděluje množství peněz, které vznikne jako rozdíl mezi příjmy, které získá a povinnými platbami, které musí realizovat. Zavazují jej k tomu zákony, normy či státní závazky. Plánem finančního hospodaření státu je státní rozpočet, ze kterého jsou financovány jednotlivá ministerstva a další státní subjekty. Jeho prostřednictvím realizuje vláda své priority. Obrana území a zajišťování bezpečnosti je veřejným statkem a nelze z ní nikoho vyloučit, je zajišťována MO ČR, které je správcem rozpočtu MO ČR, z něhož je také financována AČR.

V rámci dostupnosti dat (Rozpočet Státní správa – skupiny výdajů, 2020) se rozpočet člení do následujících skupin:

- schválený;
- po změnách;
- konečný;
- skutečný.

Schválený rozpočet je první verzí, kterou Ministerstvo financí ČR předkládá ke schválení ještě před začátkem roku. Tento rozpočet je přidělen k 1. 1. daného roku není-li rozpočtové provizorium. Výše rozpočtu se může v průběhu roku měnit. Tento rozpočet je označován jako po změnách. Konečný rozpočet je k 31. 12. Ten však nemusí být stejný jako rozpočet skutečný, který znázorňuje skutečně vyčerpané výdaje, které mohou být vyšší. Vše záleží na tom, zda jsou z rozpočtu vyčerpany nespoteřované nároky výdajů. Skutečný rozpočet poté vyjadřuje reálnou částku čerpanou jednotlivými složkami. Právě proto budou následující údaje vykazovány jako skutečně vynaložené.

Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů v § 1 odst. 1 stanovuje: „jednotné třídění příjmů a výdajů...“, dále v § 1 odst. 2 určuje kdo se jí musí řídit: „Rozpočtová skladba třídí příjmy a výdaje do jednotek třídění, kterými jsou povinny označovat své rozpočtované i skutečné příjmy a výdaje organizační

složky státu...“, vyhláška dále v § 1 odst. 3 upravuje: „*Druhy a hlediska třídění příjmů a výdajů a systematiku jednotek tohoto třídění...“*. Rozpočet ČR, stejně tak i rozpočet MO ČR musí rozlišovat příjmy i výdaje podle předem určených hledisek, které udává vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů. Tato vyhláška rozlišuje příjmy a výdaje dle dalších deseti kritérií. Rozlišení příjmů a výdajů dle odvětvového a druhového třídění rozpočtové skladby bude předmětem dalšího popisu.

Výdaje dle odvětvového třídění rozpočtové skladby se člení do 6 následujících skupin, které se dále dělí na další oddíly a pododdíly, podle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů:

- zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (skupina 1);
- průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (skupina 2);
- služby pro obyvatelstvo (skupina 3);
- sociální věci a politika zaměstnanosti (skupina 4);
- bezpečnost státu a právní ochrana (skupina 5);
- všeobecná veřejná správa a služby (skupina 6).

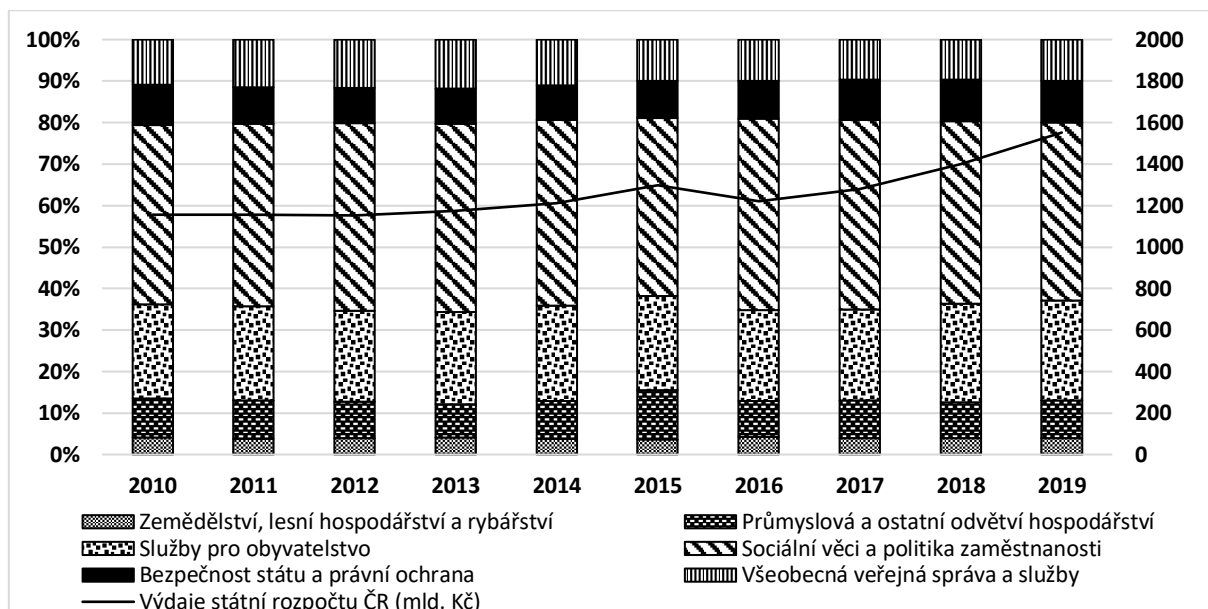
Pozornost je zaměřena na skupinu 5. Bezpečnost státu a právní ochrana. Tato skupina se dle vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů, dále dělí na tyto oddíly:

- obrana (podskupina 51);
- civilní připravenost na nouzové stavy (podskupina 52);
- bezpečnost a veřejný pořádek (podskupina 53);
- právní ochrana (podskupina 54);
- požární ochrana a integrovaný záchranný systém (podskupina 55).

V oddílu obrana (51) je zahrnut pododdíl výdaje na vojenskou obranu, který je označen číslem 511. Součástí pododdílu vojenská obrana (511) jsou výdaje na armádu a podpůrný blok armády. Výdaje na armádu (5111) zahrnují prostředky na činnost a provoz vojenských útvarů a zařízení zřízených dle zákona č. 219/1999 Sb., *o ozbrojených silách*, ve znění pozdějších předpisů. Naopak sem nelze zařadit například výdaje na vojenské školství a státní

sportovní reprezentaci. Jedná se tedy o výdaje, které jsou nezbytné pro chod AČR (Česká republika, 1999a). Podpůrný blok je tvořen Vojenským zpravodajstvím a Vojenskou policií. Toto dělení odráží institucionální strukturu MO ČR.

Poměry mezi jednotlivými skupinami odvětvového třídění a vývoj výdajů státního rozpočtu ČR v letech 2010–2019 jsou zachyceny na obr. č. 4.

Obrázek 4 Rozpočet ČR dle odvětvového třídění rozpočtové skladby (v %) a výše státního rozpočtu v letech (v mld. Kč) 2010–2019

Zdroj: Rozpočet Státní správa – skupiny výdajů (2020)

Z obr. č. 4 vyplývá, že poměry mezi jednotlivými skupinami jsou ustálené, přestože je státní rozpočet rostoucí. Skupina 4. sociální věci a politika zaměstnanosti, ze které jsou hrazeny např. důchody a sociální dávky, tvoří téměř polovinu státního rozpočtu ČR. Na skupinu 5. bezpečnost státu a právní ochrana vynakládala ČR ve sledovaném období přibližně 10 % výdajů státního rozpočtu. Nejnižší výdaje byly vynakládány na skupinu 1. zemědělství, lesní hospodářství a rybářství. V letech 2010–2019 vzrostly výdaje státního rozpočtu ČR z 1155,5 mld. Kč na 1551,7 mld. Kč, ale v jednotlivých skupinách se proporcionalně neměnily. Na obr. č. 4 je na vedlejší ose znázorněna výše státního rozpočtu ČR, který od roku 2013 roste, s výjimkou roku 2016, kdy došlo k poklesu.

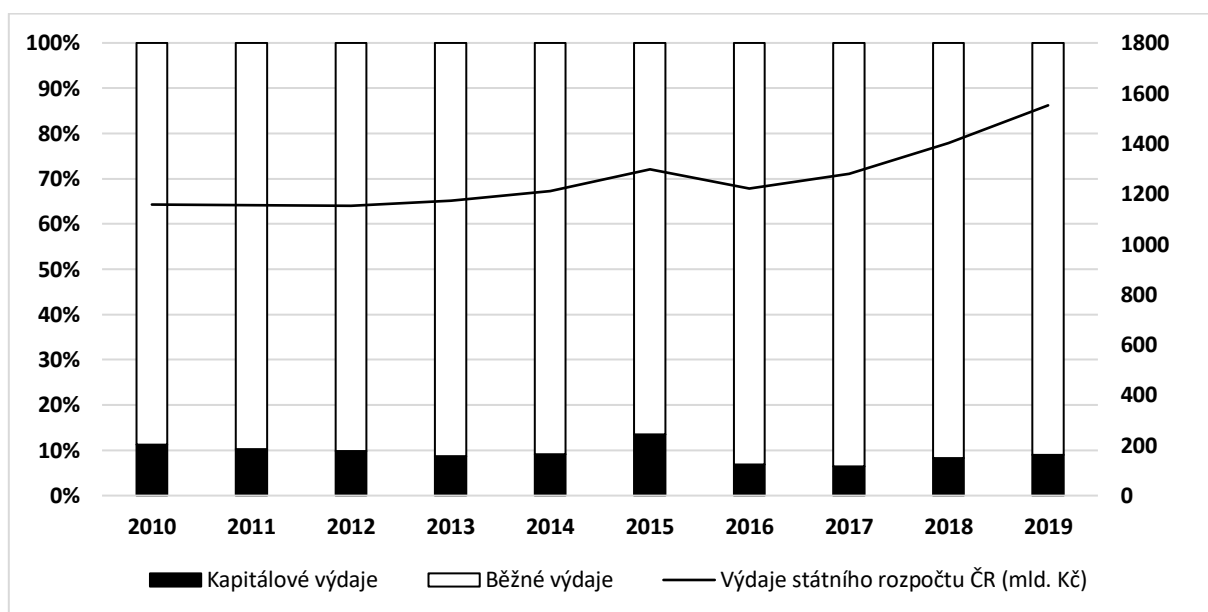
Výdaje se dělí dle druhového třídění rozpočtové skladby, která se řídí vyhláškou Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů na:

- běžné výdaje;
- kapitálové výdaje.

Běžné výdaje jsou nezbytné pro zajištění provozu organizace. Patří sem například výdaje na platy, odvedenou práci a pojistné, neinvestiční nákupy a neinvestiční výdaje.

Kapitálové výdaje jsou označovány také jako investiční. Jedná se o výdaje, které organizace investuje do vylepšení a modernizace aktiv. Patří sem například investiční nákupy a ostatní kapitálové výdaje. Jedná se o výdaje na pořizování techniky a zhodnocení majetku.

Konkrétní zařazení jednotlivých skupin je upřesněno v přílohách vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., *o rozpočtové skladbě*, ve znění pozdějších předpisů. Vývoj výdajů dle druhové třídění státního rozpočtu v letech 2010–2019 zachycuje obr. č. 5.

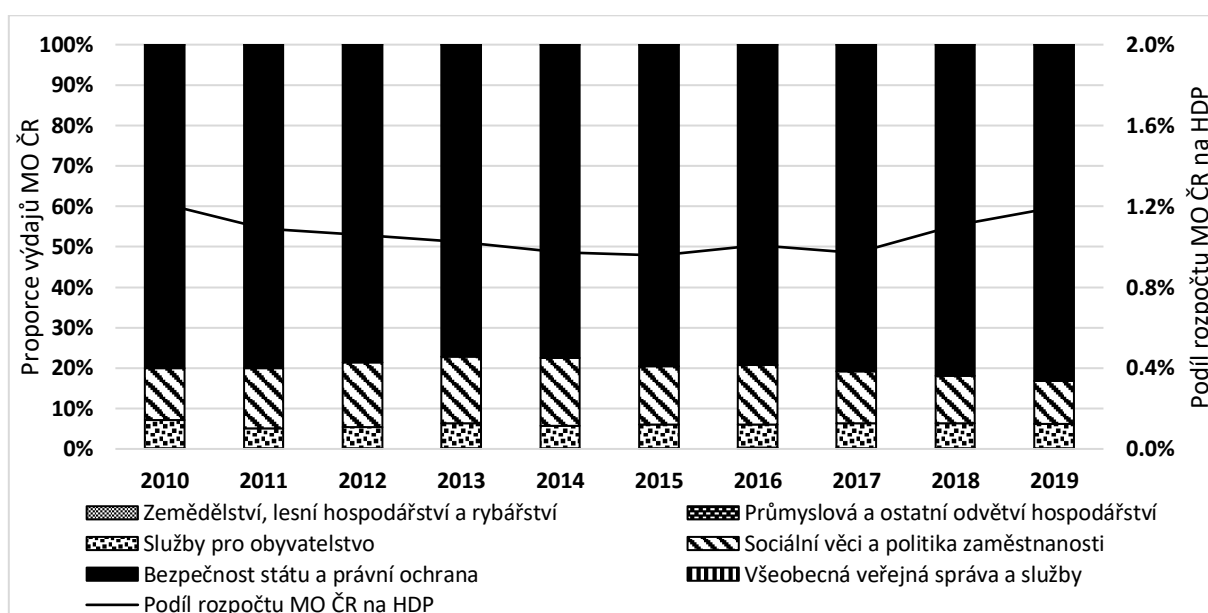
Obrázek 5 Rozpočet ČR dle druhového třídění rozpočtové skladby (v %) a výše státního rozpočtu (v mld. Kč) v letech 2010–2019

Zdroj: Rozpočet Státní správa – skupiny výdajů (2020)

Z obr. č. 5 vyplývá, že poměr kapitálových (investičních) a běžných výdajů se výrazně neměnil, přestože byl státní rozpočet rostoucí. Ve sledovaném období tvořily běžné výdaje převážnou část výdajů ČR, zatímco kapitálové výdaje se pohybovaly v rozmezí 6–13 % výdajů státního rozpočtu. Největší podíl finančních prostředků na investice byl vynaložen

v roce 2015. K poklesu investičních výdajů ČR téměř na polovinu došlo v letech 2016–2017, a poté od roku 2018 k pozvolnému růstu, který však do roku 2019 nedosáhl hodnoty z roku 2015. Rok 2015 byl zlomový, protože byl po dlouhé době zaznamenán nárůst HDP ČR o desítky mld. Kč, což umožnilo vyšší investice po předchozí stagnaci. V letech 2010–2019 vzrostly výdaje státního rozpočtu ČR z 1155,5 mld. Kč na 1551,7 mld. Kč, ale v jednotlivých skupinách se proporcionálně neměnily. Na obr. č. 5 je na vedlejší ose znázorněna výše státního rozpočtu ČR, který od roku 2013 roste, s výjimkou roku 2016, kdy došlo k poklesu.

Pokud jde o zastoupení jednotlivých skupin výdajů v rozpočtu MO dle odvětvového třídění ČR v letech 2010–2019 pak situaci zachycuje obr. č. 6.

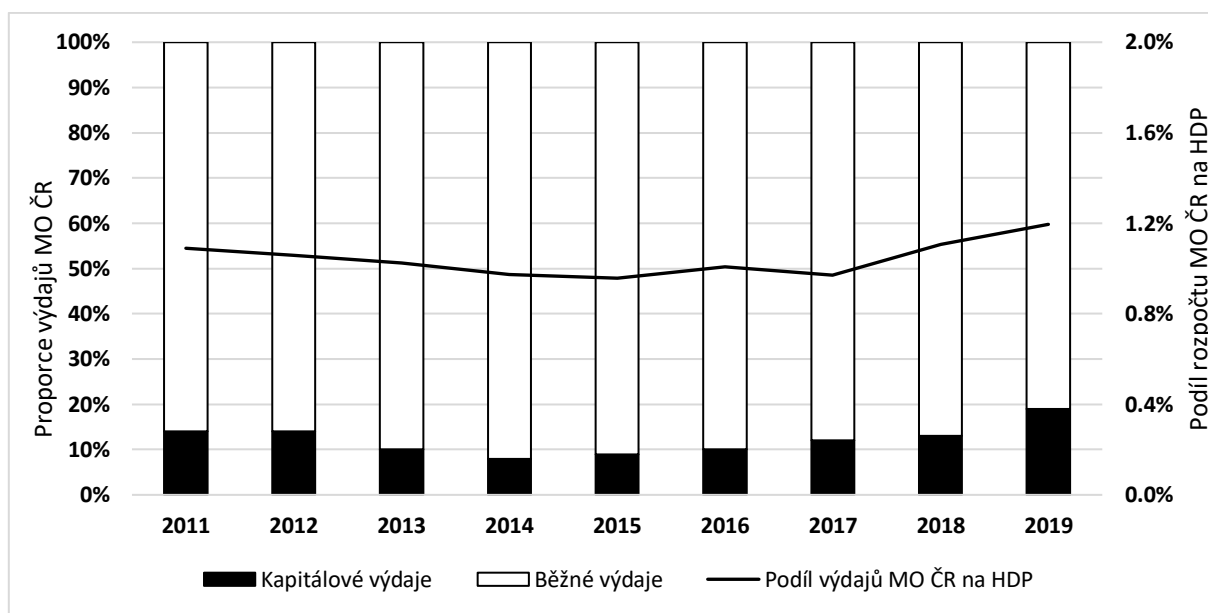
Obrázek 6 Rozpočet MO ČR dle odvětvového třídění rozpočtové skladby a výdaje MO ČR jako podíl na HDP (v %) v letech 2010–2019

Zdroj: Rozpočet Ministerstva Obrany – skupiny výdajů (2020)

Na rozdíl od údajů zachycených na obr. č. 4, v rozpočtu MO ČR na obr. č. 6 převažují výdaje na skupinu 5. bezpečnost státu a právní ochranu, které zpravidla tvoří alespoň 80 % z celkového rozpočtu. Skupina 5. bezpečnost státu a právní ochrana je nejobjemnější, protože právě sem jsou začleněny výdaje na AČR a podpurný blok armády. Dále z obr. č. 6 plyne, že výdaje na skupinu 4. sociální věci a politika zaměstnanosti se pohybovaly v uvedených letech v rozmezí 10–17 % výdajů MO ČR. Do této skupiny patří například platy. Výdaje na skupinu 3. služby pro obyvatelstvo, kam jsou řazeny například výdaje na vojenské nemocnice a vojenské školy, tvořily 4–7 % výdajů MO ČR. Skupiny 1. zemědělství, lesní

hospodářství a rybnářství, 2. průmyslová a ostatní odvětví a 6. všeobecná veřejná správa a služby nejsou na obr. č. 5 znázorněny, neboť výše výdajů na ně nedosahují ani 1 % výdajů MO ČR. Na obr. č. 6 je na vedlejší ose znázorněna výše výdajů na MO ČR, které od roku 2010 až do roku 2017 klesaly a nárůst byl zaznamenán až v roce 2018. Výdaje na MO ČR se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 0,96–1,2 % HDP, přestože by ČR měla vynakládat 2 % HDP.

Na obr. č. 7 je znázorněn podíl jednotlivých výdajů rozpočtu MO ČR na HDP v letech 2010–2019 podle druhového třídění.

Obrázek 7 Výdaje MO ČR dle druhového třídění rozpočtové skladby a výdaje MO ČR jako podíl na HDP (v %) v letech 2010–2019

Zdroj: Rozpočet Ministerstva Obrany – skupiny výdajů (2020)

Z obr. č. 7 vyplývá, že v průběhu let 2010–2019 dosahovaly běžné výdaje 81–92 % a kapitálové výdaje 8–19 % rozpočtu MO ČR. Pokles kapitálových výdajů MO ČR v letech 2012–2014 lze zdůvodnit klesajícím rozpočtem MO ČR. Od roku 2015 rostly investiční výdaje, které v roce 2019 dosáhly dvojnásobku oproti roku 2015. Na obr. č. 7 je na vedlejší ose znázorněna výše výdajů na MO ČR, které od roku 2010 až do roku 2017 klesaly a nárůst byl zaznamenán až v roce 2018. Výdaje MO ČR se ve sledovaném období pohybovaly v rozmezí 0,96–1,2 % HDP, přestože by ČR měla vynakládat alespoň 2 % HDP.

Kapitálové výdaje, respektive výdaje na investice, jsou v MO ČR od roku 2016 téměř dvojnásobné, oproti investicím vynakládaným ze státního rozpočtu, protože MO ČR a především AČR modernizuje své vybavení.

2.2 Vojenské výdaje v mezinárodním systému výkaznictví

Vojenské výdaje ČR jsou mezinárodně sledovanou kategorií. Tyto výdaje vykazované ČR prezentuje například NATO, OSN nebo Stockholmský mezinárodní institut pro výzkum míru (SIPRI). NATO má jako mezinárodní vojenský pakt za cíl ochranu svobody a zajištění bezpečnosti všech svých členů. OSN se dlouhodobě zasazuje o celosvětový mír, bezpečnost a mezinárodní spolupráci. Každá z organizací sleduje jiný zájem, a proto interpretuje stejnou skutečnost na základě vlastní metodiky.

SIPRI se jako mezinárodní nezávislá instituce věnuje problematice zbrojení a odzbrojení a poskytuje politikům a odborné veřejnosti analýzy a doporučení ze získaných dat o zbrojení (SIPRI, 2020). Tato instituce získává informace o vojenských výdajích jednotlivých států od OSN. Vojenské výdaje vykazuje SIPRI těmito způsoby:

- podíl vojenských výdajů vůči HDP,
- výdaje na obranu přepočítané na mezinárodní měnu (USD).

Z hlediska vykazování výdajů na obranu je nejsledovanějším způsobem procento výdajů HDP daného státu. Podíl výdajů na HDP jasně odráží výši vojenských výdajů každého státu.

Snahou OSN je zmenšení objemu vojenských výdajů, jedná se o jeden z předpokladů pro rozvoj světového míru. OSN vykazuje (Výdaje dle OSN, 2005) vojenské výdaje členských států v USD měně v těchto kategoriích:

- provozní náklady (operating costs),
- veřejné zakázky (procurement and construction),
- výzkum a vývoj (research and development).

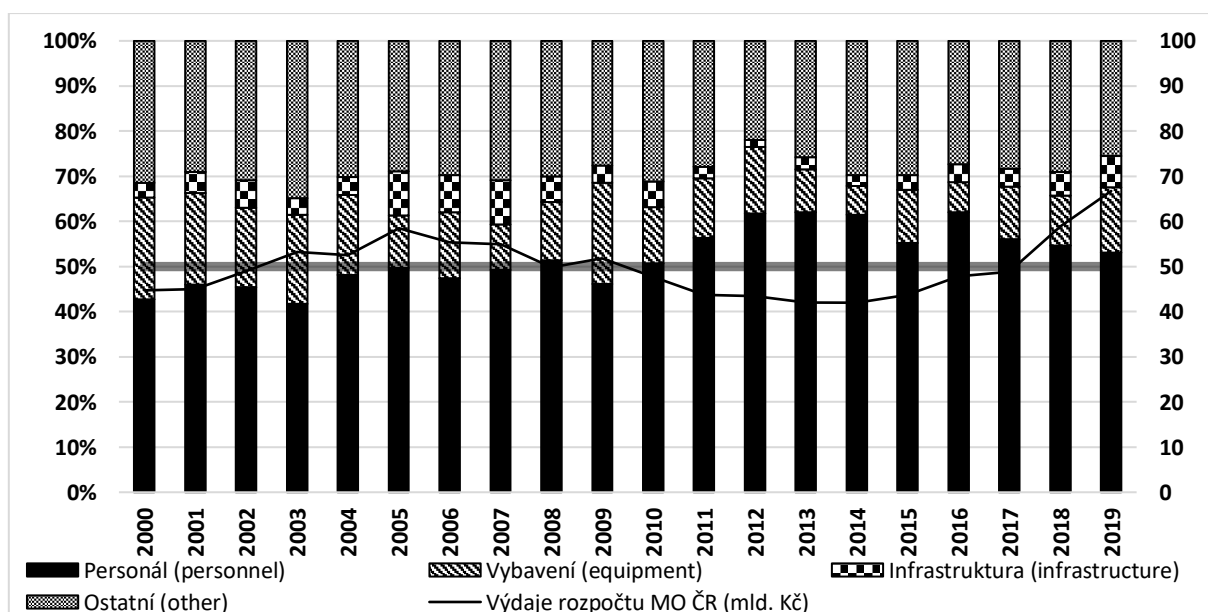
Do provozních nákladů (operating costs) se zahrnují především výdaje na personál (personnel cost), financování provozu a údržby (operations and maintenance). Do kategorie veřejných zakázek (procurement and construction) se řadí nákupy vojenského vybavení a vojenských stanovišť. Z kategorie výzkum a vývoj (research and development) je financován základní výzkum a vývoj s následným testováním.

Podobně k vojenským výdajům přistupuje Severoatlantická aliance. Vojenské výdaje členů Aliance (NATO, 2020). do skupin:

- personál (personnel),
- vybavení (equipment),
- infrastruktura (infrastructure),
- ostatní (other).

NATO klade důraz na podíl vojenských výdajů vůči HDP členské země. Jeho zájmem je, aby každý jeho člen vynakládal alespoň 2 % HDP na obranu, což má zaručit zvýšení operačních schopností, kvalitu výzbroje a výstroje nasaditelných sil a snížit břemeno vojenských výdajů největších přispěvatelů do NATO (Pernica, 2009b).

NATO dlouhodobě sleduje prostředky vynakládané jednotlivými členskými zeměmi na obranu. Důvodem je snaha o účelné vynakládání prostředků na obranu. Dle pravidla 50-30-20 by výdaje na personál neměly přesahovat 50 %, aby 30 % procent zbylo na ostatní běžné výdaje a 20 % na zajištění moderního vybavení a infrastruktury. Na obr. č. 8 je znázorněno rozdělení výdajů MO ČR podle výkaznictví NATO v letech 2000–2019 (Young, 2019). Jak ukazuje Young, rozdělení podle pravidla 50-30-20 nevypovídá nic o výkonnosti ozbrojených sil.

Obrázek 8 Rozdělení rozpočtu MO ČR podle výkaznictví NATO (v %) a vývoj výše rozpočtu MO ČR (v mld. Kč) v letech 2000–2019

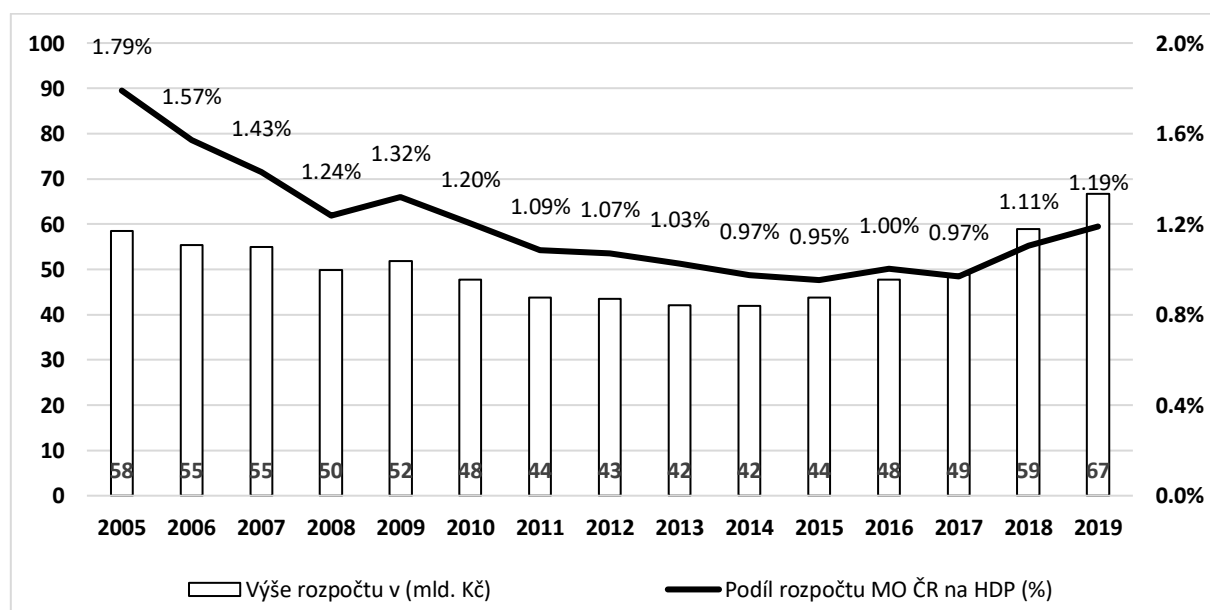
Zdroj: NATO (2020); Státní závěrečné účty MO (2019)

Z obr. č. 8 vyplývá, že výdaje na personál se pohybovaly v letech 2000–2010 pod 50 %, od roku 2011 do roku 2019 kolísaly mezi 50 a 62 % rozpočtu MO ČR. Z obr. č. 8 je patrné, že od roku 2011 bylo na personál vynakládáno více než doporučených 50 % rozpočtu MO ČR. Také z tohoto důvodu se ne vždy dařilo vyčlenit na investice požadovaných 20 % z rozpočtu MO ČR. V obr. č. 8 je vyznačena 50procentní hranice, která od roku 2011 poukazuje na porušení pravidla 50–30–20. Výdaje v kategoriích na vybavení a infrastrukturu jsou, z důvodu vyšších výdajů na personál, od roku 2011 omezovány. Důvodem mohl být klesající rozpočet MO ČR od roku 2009 do roku 2015. Od roku 2015 došlo k navýšení rozpočtu MO ČR a v letech 2016–2019 došlo ke snížení podílu výdajů na personál. V souvislosti se snížením výdajů na personál mohlo být alokováno více finančních prostředků do vybavení a infrastruktury.

2.3 Analýza financování Armády ČR

Objem vojenského rozpočtu je uzpůsoben cílům a úkolům, které od ozbrojených sil MO ČR očekává. Výše rozpočtu na obranu je politické rozhodnutí. Rozpočet by měl být primárně tvořen na základě aktuálních cílů a politicko-vojenských ambicí. Ambice by se neměly v žádném případě přizpůsobovat výši finančních prostředků, které může stát vynaložit, ale finanční prostředky by měly být vynakládány tak, aby mohly být ambice naplněny.

Na obr. č. 9 je znázorněna výše rozpočtu MO ČR a podíl výdajů vynakládaných na obranu vůči HDP v letech 2005–2019.

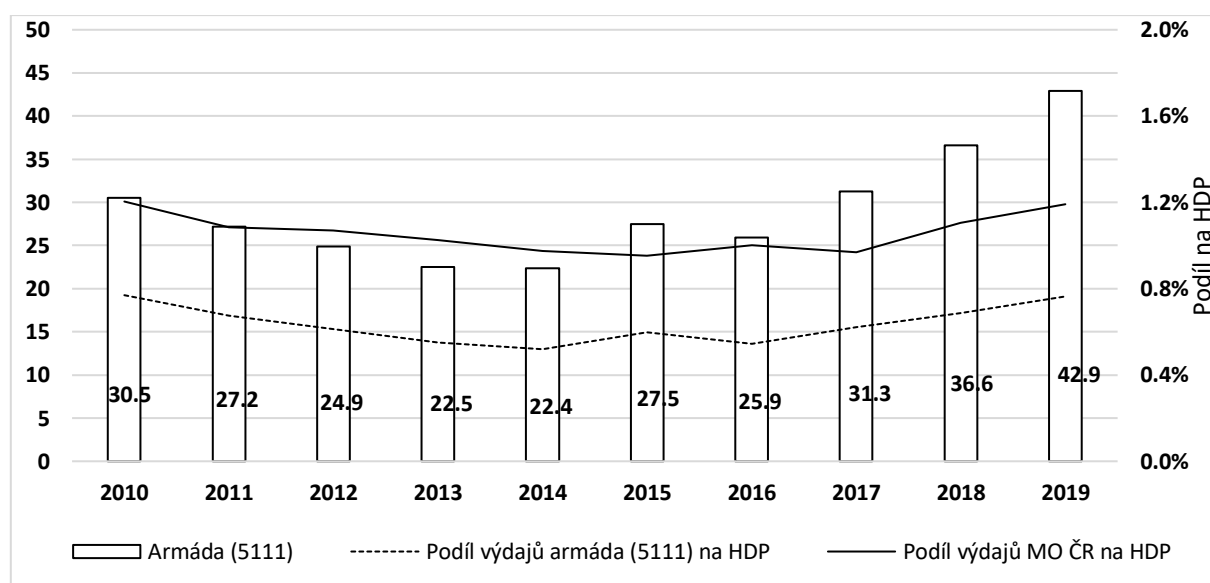

Obrázek 9 Výše výdajů MO ČR (v mld. Kč) a podíl výdajů na obranu vůči HDP ČR (v %) v letech 2005–2019

Zdroj: SIPRI (2020); Státní závěrečné účty MO (2019)

Obr. č. 9 srovnává absolutní výši výdajů MO ČR (mld. Kč) s relativní výši vyjádřenou podílem těchto výdajů na HDP. Z obr. č. 9 plyne dlouhodobý pokles podílu výdajů na obranu vůči HDP, konkrétně v letech 2005–2015 je zřejmý pokles téměř na polovinu hodnoty z roku 2005. Mírný růst podílu na HDP lze zaznamenat od roku 2017. Přestože byl rozpočet v letech 2015–2019 navýšen o 23 mld. Kč, výdaje na obranu jako podíl na HDP vzrostly o necelou 0,25 %.

V obr. č. 10 je popsán vývoj výše finančních prostředků, které MO ČR alokovalo k zajištění části armáda (5111), jako součást skupiny 5. bezpečnost státu a právní ochrana.

Obrázek 10 Výdaje MO ČR vynaložené na skupinu 5. Bezpečnost státu a právní ochrana a její podskupinu armáda (5111) (v mld. Kč), podíl armáda (5111) na HDP (v %) a podíl MO ČR na HDP (v %) v letech 2010–2019

Zdroj: Výpočet autora na základě Rozpočet Ministerstva obrany – skupiny výdajů (2020);
Státní závěrečné účty MO (2019)

Obr. č. 10 znázorňuje podíl výdajů MO ČR na HDP a podíl armáda (5111) na HDP. Podíl výdajů armáda (5111) se dlouhodobě pohybuje mezi 0,5–0,8 % HDP ČR a od roku 2010 tvoří přibližně 60 % výdajů celého rozpočtu MO ČR. Podíl MO ČR na HDP se dlouhodobě pohybuje mezi 0,9–1,2 % HDP.

Obr. č.10 vyjadřuje pokles výdajů na část armáda (5111) od roku 2010 až do roku 2014, který přesáhl 8 mld. Kč. V průběhu těchto pěti let poklesl rozpočet části armáda (5111) o více než čtvrtinu. Mezi lety 2015–2019 byl rozpočet části armáda (5111) navýšen pouze o 15 mld Kč.

Z analýzy financování AČR vyplývá, že na skupinu 5. Bezpečnost státu a právní ochrana je dlouhodobě vynakládáno kolem 80 % z celkového rozpočtu MO ČR. Pokud je rozpočet MO ČR dostatečný, není porušováno pravidlo 50-30-20 a je investováno dostatečné množství finančních prostředků na modernizaci. V případě nepříznivého vývoje rozpočtu resortu MO ČR je snižován rozpočet především skupině armáda (5111). V případě růstu rozpočtu MO ČR nejsou tyto prostředky alokovány pro skupinu armáda (5111), tak jak by se dalo předpokládat, s ohledem na největší ztráty při snižování rozpočtu MO ČR.

Rozpočet MO ČR se od vstupu do NATO nikdy slíbeným dvěma procentům ani nepřiblížil. Naposledy byly výdaje na obranu ve výši dvou procent z HDP ČR vynaloženy před více než 25 lety, konkrétně v roce 1994 (SIPRI, 2020). Maximum finančních prostředků bylo vynaloženo v roce 2000, kdy výdaje na obranu činily 1,88 % vůči HDP ČR (SIPRI, 2020). V současné době platí, že ČR nevydávala nikdy na obranu 2 % HDP, 80 % z rozpočtu MO ČR je alokováno na skupinu 5. bezpečnost státu a právní ochrana. Pokud by měly výdaje na obranu dosahovat avizovaná 2 % je nutné, aby rozpočet MO ČR disponoval podílem ve výši 2,4 % HDP. V budoucích letech je nutné k udržení podílu výše rozpočtu MO ČR vůči HDP navyšovat jej ideálně v jednotkách až desítkách mld. Kč

3 ANALÝZA LIDSKÝCH ZDROJŮ ARMÁDY ČESKÉ REPUBLIKY

Poté co byla vysvětlena úloha ČR při zajišťování bezpečnosti ČR a byl popsán systém financování MO ČR, respektive AČR, bude zaměřena pozornost na strukturu a vývoj počtů lidských zdrojů. Důraz je položen na schopnost AČR získávat adekvátní počet vojáků z povolání jako nejdůležitější kategorii vojenského personálu určeného k plnění politicko-vojenských ambicí.

3.1 Struktura personálu

Existence schopností AČR je podmíněna dostatečným počtem personálu, což se projevuje ve výši personálních nákladů. Jedním z primárních cílů, jenž umožní dlouhodobé a udržitelné doplňování vojenského personálu ve struktuře AČR, je snaha o stabilizaci věkové a hodnostní struktury, rekrutace a vůli občanů k aktivní službě v ozbrojených silách, případně v aktivních zálohách.

	vojenský		nevojenský	
právní úprava zaměstnaneckého vztahu	ve služebním poměru		v pracovním poměru	ve zvláštním poměru ke státu
profesionální	vojáci z povolání	státní zaměstnanci	občanští zaměstnanci	
neprofesionální	vojáci v záloze			žáci denního studia škol MO
	vojáci v aktivní záloze			
	Vojáci v mimořádné službě			

Tabulka 1 Struktura personálu resortu MO ČR

Zdroj: vlastní zpracování dle (Pernica a Zůna, 2015, s. 191)

Personál ozbrojených sil ČR se dělí na vojenský a nevojenský personál, který se dále může dělit na profesionální a neprofesionální. Profesionální personál je na rozdíl od neprofesionálů ve stálém stavu. Schopnosti ozbrojených sil jsou založeny na dostatečném počtu vojáků z povolání. Tito tvoří společně s vojáky v záloze, vojáky v aktivní záloze a vojáky v mimořádné službě skupinu vojenského personálu. Politicko-vojenské ambice jsou definovány jako počet vojáků ve schopnostech ozbrojených sil. Mimo vojáků jsou lidské zdroje tvořeny také civilními zaměstnanci. Občanští a státní zaměstnanci se řadí do skupiny nevojenského personálu. Zvláštní kategorií jsou žáci středních a studenti vysokých vojenských škol, kteří jsou označováni jako personál ve zvláštním poměru ke státu (Pernica, 2012; Pernica a Zůna, 2015).

Služební poměr vojáků z povolání a studentů vojenských škol se řídí zákonem č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů. V jednotkách aktivních záloh slouží dobrovolníci, jejich postavení v hierarchii AČR upravuje zákon č. 45/2016 Sb., *o službě vojáků v záloze*, ve znění pozdějších předpisů. Pracovní poměr občanských zaměstnanců se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., *zákoníkem práce*, ve znění pozdějších předpisů a také kolektivní smlouvou (Česká republika 2006; Česká republika, 2016a).

V zákoně č. 221/1999, Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů v § 3 odst. 2 písmeno b) je stanoveno, že MO ČR stanoví vyhláškou „*kvalifikační předpoklady pro služební zařazení*“.

Kategorie vojáků je rozčleněna do sedmi hodnostních sborů. Rozdělení hodnostních sborů před 1. 1. 2011 a po stejném datu je součástí příloh (viz. **příloha B**).

<i>hodnostní sbor</i>	<i>hodnost</i>
generálové	brigádní generál, generálmajor, generálporučík, armádní generál
vyšší důstojníci	major, podplukovník, plukovník
nižší důstojníci	poručík, nadporučík, kapitán
praporčíci	rotmistr, nadrotmistr, praporčík, nadpraporčík, štábní praporčík
poddůstojníci	desátník, četař, rotný
mužstvo	vojín, svobodník
čekatelé	vojín, svobodník, desátník, četař, rotný, rotmistr, nadrotmistr

Tabulka 2 Hodnosti a hodnostní sbory AČR od 1. 1. 2011

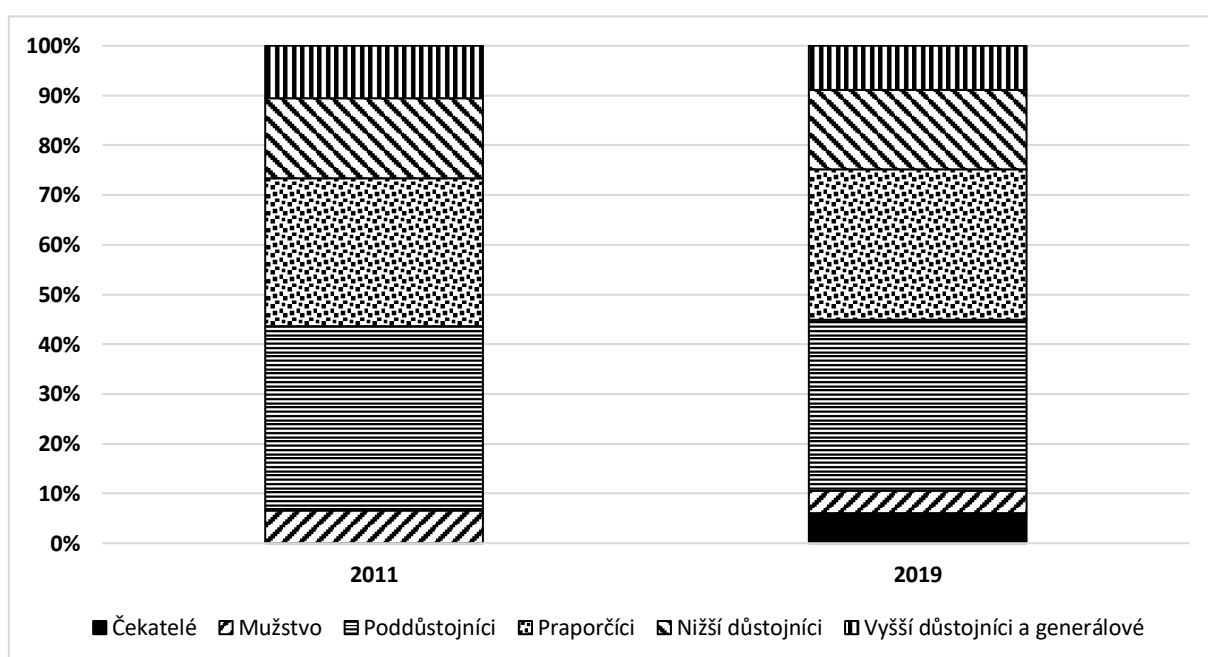
Hodnostní sbory vyjadřují dělbu práce uvnitř ozbrojených sil a specifické úkoly jednotlivých hodnostních sborů jsou popsány v Bílé knize o obraně (Bílá kniha o obraně, 2011) takto:

- Hodnostní sbor čekatelů je určen pro vojáky, kteří se připravují k výkonu služby, buď studiem nebo výcvikem, jak je uvedeno v zákoně č. 221/1999, Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů.
- Hodnostní sbor mužstva je dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82) tvořen vojáky: „...v procesu základní přípravy a na základních funkcích ve vojenských jednotkách, kteří vykonávají všechny činnosti manuálního charakteru podle rozhodnutí nadřízených.“
- Hodnostní sbor poddůstojníků je dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82): „... základním sborem v ozbrojených silách a mezistupněm v kariéře mezi mužstvem a praporčickým sborem. Tvoří jej vojáci zařazení na výkonné funkce u zbraňových systémů a jiné techniky, na výkonné logistické a další pozice převážně manuálního charakteru. Klíčovým úkolem příslušníků tohoto sboru je velení na nejnižším stupni.“
- Hodnostní sbor praporčíků je dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82): „...vrcholem kariéry pro příslušníky jiného než důstojnického sboru. Praporčíci tvoří střední úroveň řízení jednotek, štábů a logistických zařízení a působí jako specialisté u zbraňových, komunikačních a dalších systémů. Klíčovými úkoly příslušníků tohoto sboru jsou velení a vedení na středním stupni (zástupci velitelů čet, vedoucí či vrchní praporčík) a role ve výcviku při zařazení na vyšší instruktorské funkce. Mohou být zařazení i na funkce ve vyšších štábech.“
- Hodnostní sbor nižších důstojníků tvoří dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82): „... základ stavu důstojníků a společně s praporčíky představují střední úroveň řízení jednotek, štábů a logistických zařízení. Na rozdíl od hodnostního sboru praporčíků však nejde o hodnostní sbor budovaný na principu služební seniority, ale na principech rozvoje osobnosti a odbornosti, potřebných pro případný výběr do hodnostního sboru vyšších důstojníků.
- Příslušníci hodnostního sboru vyšších důstojníků jsou dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82): „... doplňování z hodnostního sboru nižších důstojníků. Představují vyšší úroveň řízení, rozhodují o věcech, které se svými důsledky dotýkají vojenských útvarů a zařízení, jejich skupin či celých částí ozbrojených sil a celků v působnosti Ministerstva obrany, a to jak z místa velitelů zodpovědných za určité oblasti, tak z vyšších štábních funkcí. Zvláštní

postavení v hodnostním sboru vyšších důstojníků mají vojáci v hodnosti plukovník, kteří vždy vykonávají nejvyšší velitelské funkce v rámci částí ozbrojených sil podřízených ministři obrany, náčelníkovi Generálního štábu a prezidentu republiky.“

- Hodnostní sbor generálů tvoří dle Bílé knihy o obraně (2011, s. 82): „... vojenskou elitu České republiky odpovědnou za přijímání strategických a operačních rozhodnutí dotýkajících se celých ozbrojených sil České republiky nebo některé z jejich částí.“ Generály jmenuje do hodnosti prezident ČR na návrh vlády.

Na obr. č. 11 jsou znázorněny proporce mezi hodnostními sbory v AČR v letech 2011 a 2019.

Obrázek 11 Proporce zastoupení hodnostních sborů v AČR k v roce 2011 a 2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Z obr. č. 11 vyplývá, že součet hodnostních sborů mužstva, poddůstojníků a praporčků tvoří téměř 70 % všech vojáků. Proporcionalita se v jednotlivých hodnostních sborech za deset let významně nezměnila. Růst je zřejmý u hodnostního sboru čekatelů, který v roce 2011 nebyl obsazován, mírný růst byl zaznamenán ve sboru praporčků. Naopak pokles počtů vojáků lze zaznamenat v kategoriích mužstva, poddůstojníků, vyšších důstojníků a generálů.

Struktura a poměr sil mezi jednotlivými hodnostními sbory je suverénní záležitostí každého státu. Byly pouze regulovány maximální počty ozbrojených sil jednotlivých států. V minulosti existovaly pouze dohody, které měly za cíl snížit riziko vzniku a potencionální škody při válečném konfliktu (Pernica, 2009a).

3.2 Vznik služebního poměru vojáka z povolání

Vznik, změnu, průběh či zánik služebního poměru vojáků z povolání upravuje zákon č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů.

Aby se z uchazeče mohl stát voják z povolání, musí splňovat podmínky uvedené v zákoně č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů. Ten konkrétně v § 3 odst. 1 udává, že: „*Do služebního poměru může být povolán občan České republiky starší 18 let*“. Tento občan musí splňovat další podmínky uvedené v § 3 odst. 1 např.: složit vojenskou přísahu, být trestně bezúhonný, být zdravotně způsobilý k výkonu služby, splňovat kvalifikační předpoklady

Uchazeč nesmí být sympatizantem či členem politické strany, hnutí a odborové organizace. Navíc nesmí podporovat ani sympatizovat s hnutím, které by jen směřuje k potlačování práv a svobod jedince, hlásá národnostní, náboženskou či rasovou zášť a nenávisť či zášť a nenávisť vůči jiné skupině osob. Výdělečnou činnost může voják vykonávat jen ve výjimečných případech, a to výhradně se souhlasem služebního orgánu. Vojáci ve služebním poměru mají omezena práva, za to je jim poskytována kompenzace v podobě benefitů jako je např. bezplatná lékařská péče, náborový příspěvek, příspěvek na bydlení, odchodné, výslužné apod. (Pernica, 2010).

Uchazeči o přijetí do služebního poměru dle zákona č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů se registrují prostřednictvím rekruotačních středisek, kterých je 13. Snahou je nabídnout vstup do AČR každému, kdo o to projeví zájem. Poté následuje roztrídění uchazečů na ty, kteří podmínky splňují a na neúspěšné uchazeče. Ještě před nástupem do základní přípravy je nutné nabídnout uchazeči konkrétní služební zařazení u vojenského útvaru nebo zařízení (Kraka, 2018).

Před přijetím do služebního poměru vojáka z povolání je nutné uchazeče pečlivě prověřit. O kvalitním personálu hovoří i KVAČR 2030 (2019, s. 10): „*Nejvýznamnějším zdrojem je dostatečné množství vzdělaného a kvalitně připraveného personálu, odpovídajícího potřebám a požadavkům moderní výzbroje a techniky, který je schopen plnit náročné úkoly při vedení celého spektra operací*“.

Stát se vojákem z povolání lze dvěma způsoby. První z nich je absolvováním základní přípravy při Velitelství výcviku–Vojenské akademii Vyškov. Druhým způsobem je absolvováním vojenské školy.

Aby bylo uchazeči umožněno nastoupit k výcviku ve Velitelství výcviku–Vojenské akademii ve Vyškově případně ke studiu na vojenské škole, musí splnit fyzické testy, ale především být uznán vojenskou lékařskou komisí ve vojenské nemocnici jako „schopen“ (klasifikace A) dle vyhlášky č. 357/2016 Sb., *o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby*. Tato vyhláška navazuje na povinnost uvedenou v zákoně č. 221/1999 Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů v § 3 odst. 2 písmene a).

Uchazeč po splnění kurzu povinné přípravy u Velitelství výcviku – Vojenské akademie Vyškov musí složit v závěrečné části výcviku vojenskou přísahu (Velitelství výcviku, 2020). Teprve po složení vojenské přísahy se stává vojákem z povolání je zařazen na služební místo dle předurčení. Absolventi této přípravy doplňují všechny hodnostní sbory v závislosti na vzdělání, s kterým uchazeč do AČR vstoupí.

Druhým způsobem, jak se stát vojákem z povolání je absolvováním vojenské školy. Resort MO ČR disponuje dvěma vzdělávacími instituty. Jedná se o Univerzitu obrany a Vojenskou střední školu a Vyšší odbornou školu Ministerstva obrany v Moravské Třebové.

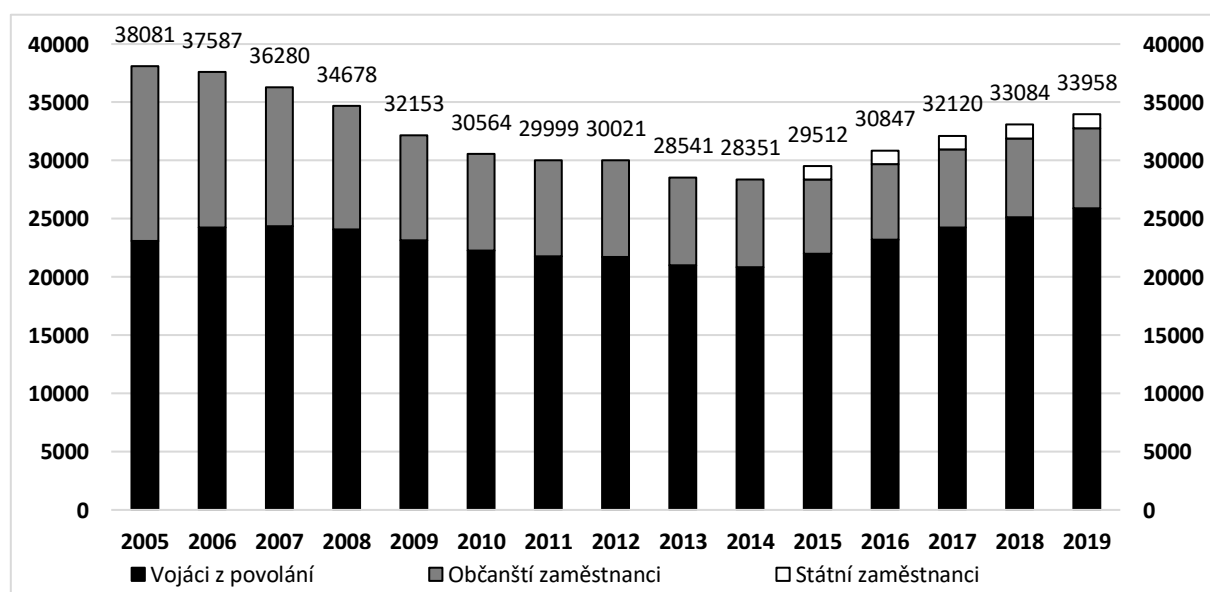
Vojenská škola v Moravské Třebové poskytuje středoškolské, případně vyšší odborné vzdělání. Studenti neskládají vojenskou přísahu, pouze slib žáka školy. Nestávají se tedy přijetím ke studiu vojáky z povolání. Úspěšní absolventi mohou pokračovat ve studiu na Univerzitě obrany, stejně jako jiných vysokých školách nebo jim je nabídnuto služební místo u vojenského útvaru/zařízení, za předpokladu že je absolvent zdravotně způsobilý a ochotný sloužit v AČR (Organizační struktura vojenských škol, 2019). Počty studentů, kteří byli přijati za vojáky z povolání, případně pokračovali ve studiu na Univerzitě obrany jsou uvedeny v **příloze C**. Výhodou pro absolventy střední vojenské školy je fakt, že po úspěšném ukončení studia nevznikají závazky ke službě ve složkách AČR, tak jak tomu je po absolvování vysoké vojenské školy. Univerzita obrany nabízí vysokoškolské vzdělání převážně ve specializovaných oborech využitelných především v AČR. Oproti jiným vysokým školám nabízí studium na Univerzitě obrany řadu výhod (plat, bezplatné ubytování a výstroj, jistota budoucího zaměstnání atd.). Na rozdíl od jiných vysokých škol je student nucen akceptovat závazek k setrvání ve služebním poměru. V případě, že jej nedodrží je povinen zaplatit alikvotní část vynaloženou na jeho vzdělání. Tento závazek může být chápán jak negativně, vzhledem k nutnosti spojit budoucí kariéru se státní sférou, tak pozitivně s ohledem na jistotu zaměstnání bez nutnosti hledání práce (Kraka, 2018; Organizační struktura vojenských škol, 2019).

Výše zmíněné vzdělávací instituce mají za cíl zabezpečit odbornost budoucích vojáků z povolání a doplňovat jednotlivé hodnostní sbory. Absolventi střední školy doplňují hodnostní sbor praporčíků, zatímco absolventi Univerzity obrany jsou jmenováni do hodnostního sboru nižších důstojníků. Cílem doplňování AČR vojáky z povolání je zvýšit připravenost České republiky reagovat na nejrůznější bezpečnostní hrozby. Tento personál zároveň může díky svým odborným znalostem edukovat spolupracovníky u jednotlivých útvarů.

3.3 Analýza vývoje počtů personálu resortu obrany v letech 2005–2019

V resortu MO ČR slouží především vojáci z povolání, občanští zaměstnanci a státní zaměstnanci. V této kapitole jsou analyzována data za celý resort MO ČR, protože údaje jen za AČR nejsou samostatně zveřejňovány, mimo jiné z důvodu ochrany dat příslušníků Vojenského zpravodajství. Data o počtu vojáků jsou chápána pro potřeby této analýzy jako údaje o velikosti AČR. Vycházejí ze sestav vygenerovaných z Integrovaného systému o službě a personálu.

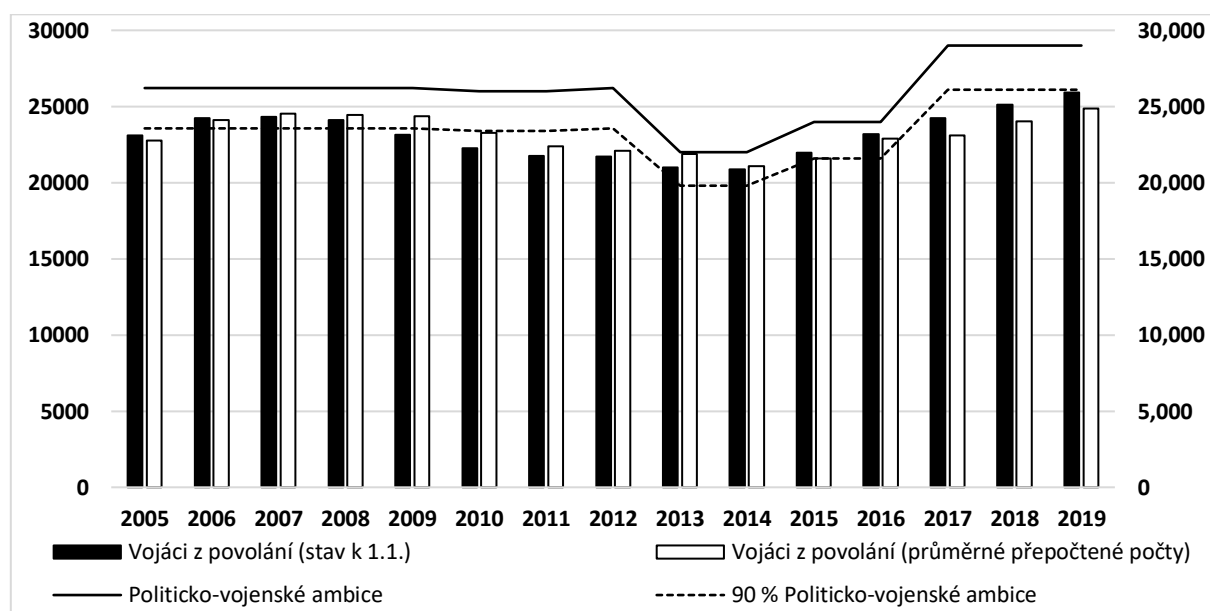
Veškerá data, zveřejňovaná ve statistických ročenkách vydávaných Agenturou personalistiky AČR jsou zveřejňována jako stavová čísla. Stavová čísla jsou generována vždy první týden v roce se stavem k 31.12. předcházejícího kalendářního roku. Obsahují celkové počty osob včetně těch, které nepobíraly plat například z důvodu čerpání mateřské či rodičovské dovolené. Vývoj počtů vojenského i nevojenského personálu v letech 2005–2019 včetně jeho proporcionálního zastoupení v resortu MO ČR znázorněn na obr. č. 12.

Obrázek 12 Vývoj počtů osob v resortu MO ČR v letech 2005–2019

Z obr. č. 12 je patrné, že mezi lety 2005–2013 došlo k poklesu personálu v resortu MO ČR o téměř 10 tisíc. Důvodem tohoto poklesu byla profesionalizace, která proběhla v roce 2005. Od roku 2014 byly počty osob rostoucí, v roce 2015 přibyla kategorie státních zaměstnanců. V letech 2015–2019 lze sledovat nárůst počtů vojáků, který lze stejně jako předchozí pokles zdůvodnit kolísavou výší rozpočtu na obranu, potažmo výší výdajů na personál. Navýšení počtů kategorie vojáků z povolání od roku 2013 mohlo být způsobeno úpravou strategických dokumentů ČR.

Obr. č. 13 prezentuje průměrné přepočtené počty a skutečné počty vojáků z povolání v letech 2005–2019.

Obrázek 13 Poměr průměrných přepočtených počtů ke skutečnému počtu vojáků z povolání v letech 2005–2019

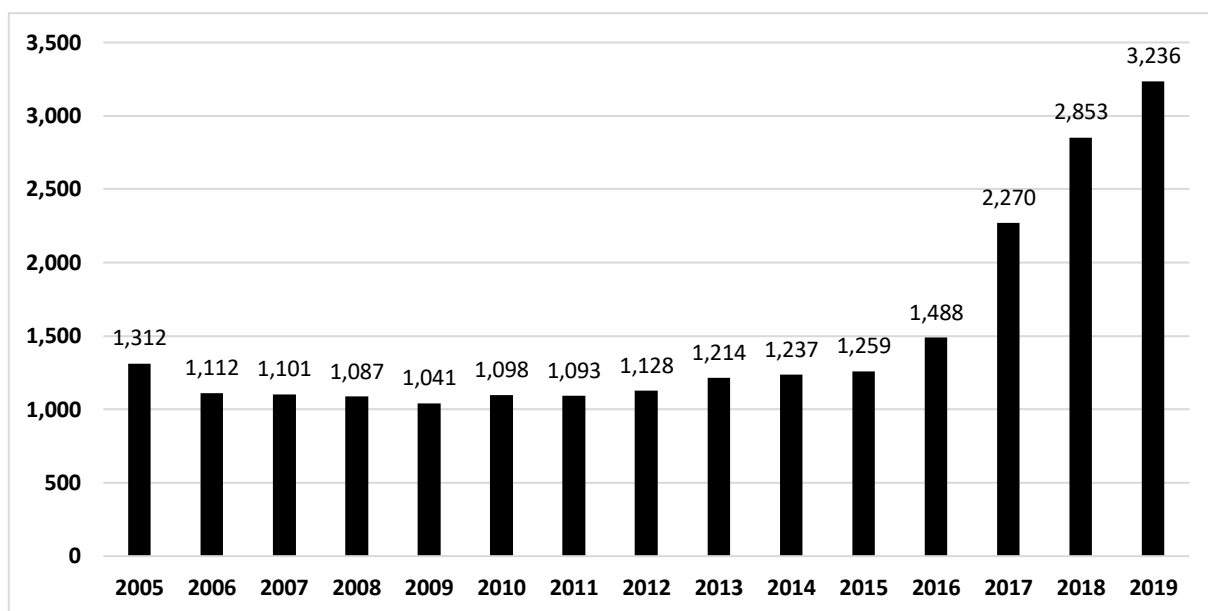
Zdroj: (Státní závěrečné účty MO, 2019)

Z obr. č. 13 vyplývá, že v roce 2005 byly skutečné počty vojáků z povolání vyšší než přepočtené. Následující roky, konkrétně v letech 2007–2014 byla suma průměrných přepočtených počtů vyšší než skutečné počty. V roce 2014 se vývoj obrátil a od roku 2015 lze sledovat vyšší skutečný počet než přepočtený počet vojáků z povolání. Z obr. č. 13 vyplývá, že politicko-vojenských ambicí za posledních 15 let nebylo dosaženo skutečnými (stavovými) počty ani průměrným přepočtenými počty vojáků z povolání. Průměrné přepočtené počty se politicko-vojenským ambicím přiblížily v roce 2013. Naopak naplnění 90 % politicko-vojenských ambicí bylo dosaženo v minulosti opakovaně, bez ohledu na kategorii počtů. Zmíněných 90 % pokrytí politicko-vojenských ambicí vyjadřuje schopnost

plnit úkoly ozbrojených sil (Petráš, 2018; Závěrečný účet-kapitola 307 Ministerstvo obrany, 2019).

Průměrné přepočtené počty vyjadřují počet míst, které byly celoročně obsazeny a byly pokryty finančními prostředky na platy. Tyto prostředky jsou vyčleněny pro každé systemizované místo na 12 měsíců. Jelikož se počty vojáků v průběhu roku mění prostřednictvím přírůstků i úbytků, dochází ke kolísání mezi skutečnými a přepočtenými počty. Tyto rozdíly jsou způsobeny jak odchodem vojáků ze služebního poměru, ale také určením do nebo návratem z tzv. dispozice, která je popsána v zákoně č. 221/1999, Sb., *o vojácích z povolání*, ve znění pozdějších předpisů v § 10 odst. 1 „*Voják, který nemůže vykonávat službu ve svém služebním zařazení nebo nemůže být služebně zařazen, se určí do dispozice.*“ Do dispozice mohou být určováni vojáci z povolání z několika důvodů. Tyto důvody jsou popsány v § 10 odst. 2 písmeno a) až j). Významný počet osob určených do dispozic tvoří vojáci z povolání na mateřské a rodičovské dovolené. Disproporci mezi přepočtenými a skutečnými počty vojáků způsobují také rozdíly mezi předpokládanými počty studentů Univerzity obrany, a těmi, kteří úspěšně ukončí studium. Z výše uvedených informací plyne, že reálné schopnosti armády jsou pokryty právě průměrnými přepočtenými počty.

Další kategorii vojenského personálu tvoří aktivní zálohy. V případě nedostatečného počtu vojáků z povolání lze využít tyto dobrovolníky, ovšem ti nejsou plnohodnotnou alternativou vojáků z povolání, neboť jsou povinni účastnit se pouze šestitýdenního cvičení v roce. V jeho průběhu absolvují vševojskový vojenský výcvik, včetně nácviiku ostrých střelb a dalších specifických činností. Toto cvičení si mohou v případě zájmu rozdělit do dvou úseků, každého po třech týdnech Vývoj jejich počtů v letech 2005–2019 je znázorněn na obr. č. 14.

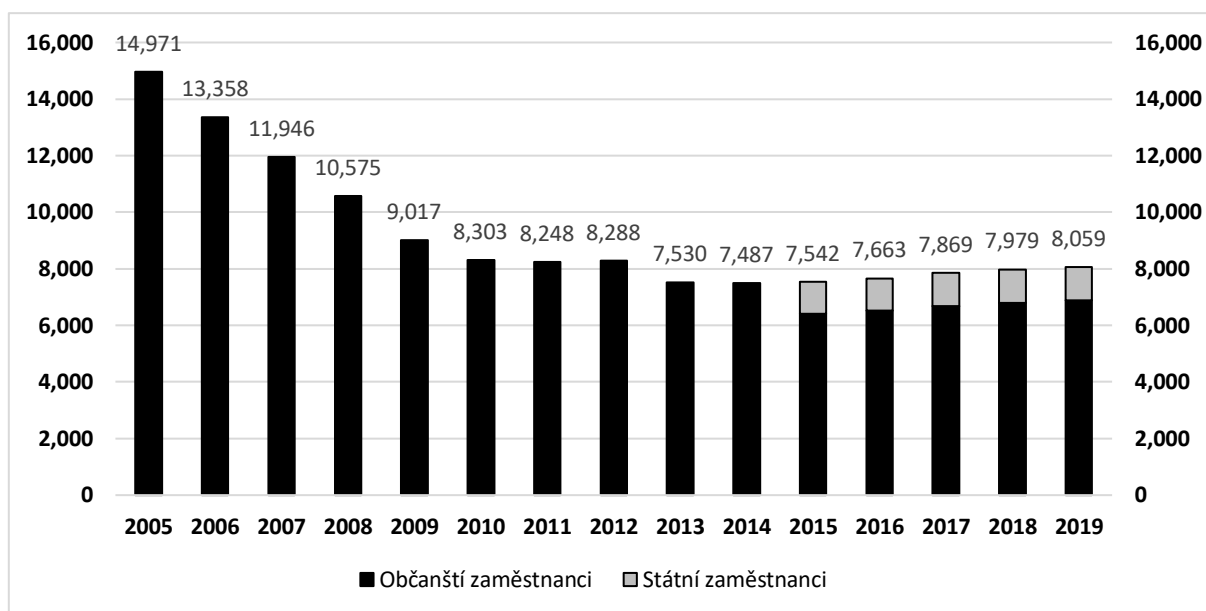

Obrázek 14 Vývoj počtů dobrovolníků sloužících v aktivních zálohách v letech 2005–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Na obr. č. 14 je zobrazen vývoj počtů občanů ČR připravujících se pro obranu vlasti v jednotkách aktivních záloh. V roce 2005 byl v důsledku profesionalizace na základě legislativních změn upraven princip jejich fungování. Do roku 2015 působilo v aktivních zálohách přes jeden tisíc dobrovolníků. Počty vojáků zařazených do aktivních záloh vzrostly v roce 2016 v návaznosti na navýšení roční odměny, kterou upravila novela zákona č. 45/2016 Sb., *o službě vojáků v záloze*, ve znění pozdějších předpisů, konkrétně v § 23 až 26. Nábor dobrovolníků probíhal ve snaze o naplnění cílů dokumentu *KVAČR 2025* z roku 2015. V tomto dokumentu byl stanoven cíl k navýšení vojáků v aktivní záloze do roku 2025 na 5 000.

Obr. č. 15 popisuje vývoj počtů občanských a státních zaměstnanců v resortu MO v letech 2005–2019.

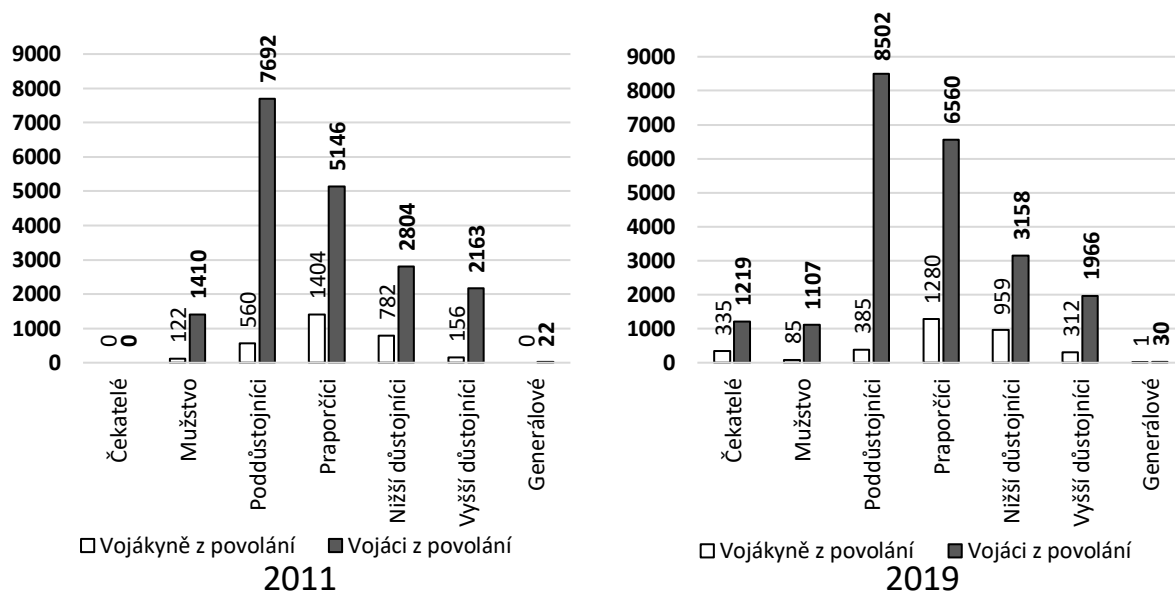

Obrázek 15 Vývoj počtů občanských a státních zaměstnanců v resortu MO ČR v letech 2005–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Obr. č. 15 zachycuje klesající počty občanských zaměstnanců v letech 2005–2015, kdy došlo ke stabilizaci jejich počtů a zároveň vytvoření pracovních pozic tzv. státních zaměstnanců (Česká republika, 2014). Příčinou snižování počtů občanských zaměstnanců byla profesionalizace AČR. Jejím zájmem byla mimo jiné snaha o vytvoření mladé moderní armády, která bude tvořena především vojáky. (Bílá kniha o obraně, 2011). V konečném důsledku z obr. č 15 vyplývá, že počet nevojenského personálu je v posledních deseti letech konstantní a pohybuje se kolem 8 tisíc osob. Snižované počty občanských zaměstnanců byly nahrazeny státními zaměstnanci.

Důležitým zdrojem pro doplňování vojáků v činné službě jsou ženy. Jejich zastoupení v hodnostních sborech v letech 2011 a 2019 znázorňuje obr. č. 16.

Obrázek 16 Počet vojáků a vojáků z povolání dle hodnostních sborů v letech 2011 a 2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

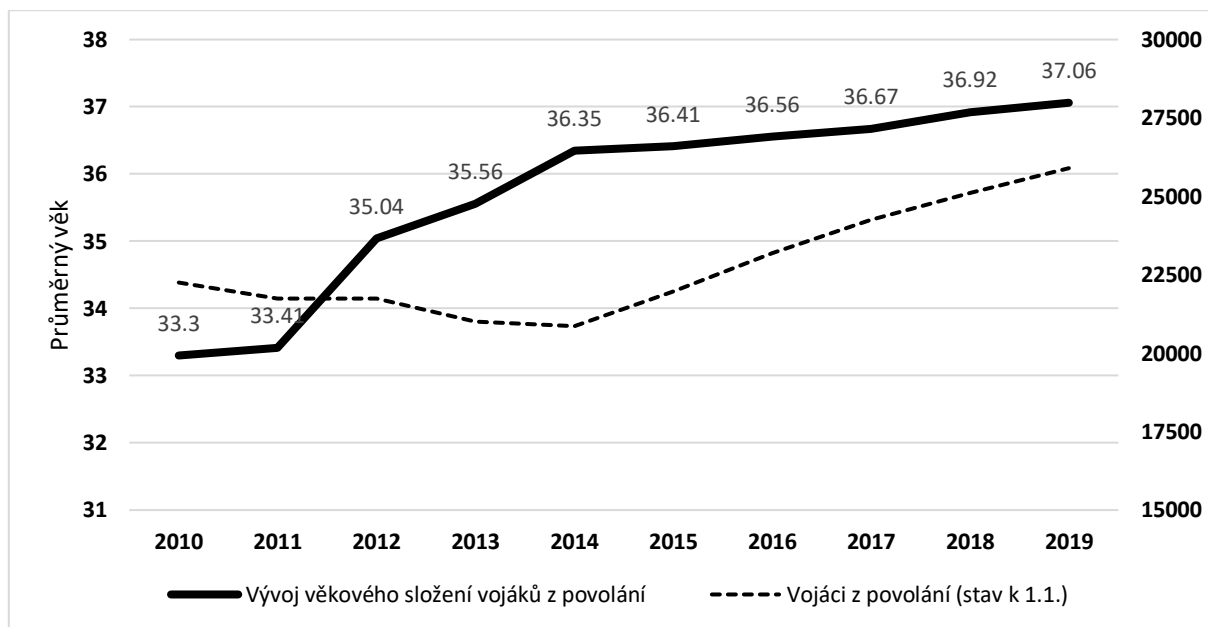
Z obr. č. 16 vyplývá, že v roce 2011 sloužilo v AČR 3 024 vojáků z povolání, tj. 13,6 % celkového počtu vojáků z povolání. Vojáků z povolání (mužů) sloužilo v AČR v roce 2011 celkem 19 237. Nejpočetnější kategorií vojáků z povolání (mužů) byl hodnostní sbor poddůstojníků. Nejpočetnějším hodnostním sborem z pohledu zastoupení vojáků z povolání byl hodnostní sbor praporčíků. Nejméně vojáků z povolání sloužilo v hodnostním sboru mužstva. Žádná žena však nesloužila v generálském hodnostním sboru.

V roce 2019 celkem v AČR sloužilo 3 357 vojáků z povolání, což je téměř 13 % z celkového počtu vojáků z povolání. Vojáků z povolání (mužů) sloužilo v AČR celkem 22 542. Nejpočetnější kategorií vojáků z povolání (mužů) je hodnostní sbor poddůstojníků s více než osmi a půl tisíci muži, následován hodnostním sborem praporčíků. Nejpočetnějším ženským hodnostním sborem je v současnosti hodnostní sbor praporčíků následován hodnostním sborem nižších důstojníků. Naopak nejméně početným sborem je dle očekávání hodnostní sbor generálů, ve kterém slouží jen jediná žena (brigádní generálka). (Statistická ročenka 2008–2019, 2019)

V posledních deseti letech se výrazně zvýšil podíl žen v AČR. Žena může být zařazena na jakoukoliv pozici v AČR stejně jako muž, ovšem její společenská role matky má často vliv na plnění běžných úkolů daného útvaru či zařízení. Odchod na mateřskou, potažmo rodičovskou dovolenou, který je přirozeným společenským jevem, může být pro organizaci problém, obzvláště pak u některých specifických útvarů a zařízení kde se počet

žen kumuluje. Typický je tento jev zejména u útvarů a zařízení vojenského zdravotnictví, kde je na specializovaných pozicích zařazeno vysoké procento žen, ať již v kategorii nelékařského či lékařského personálu.

Na obr. č. 17 je znázorněn vývoj průměrného věku vojáků z povolání sloužících v resortu MO ČR v letech 2010–2019.

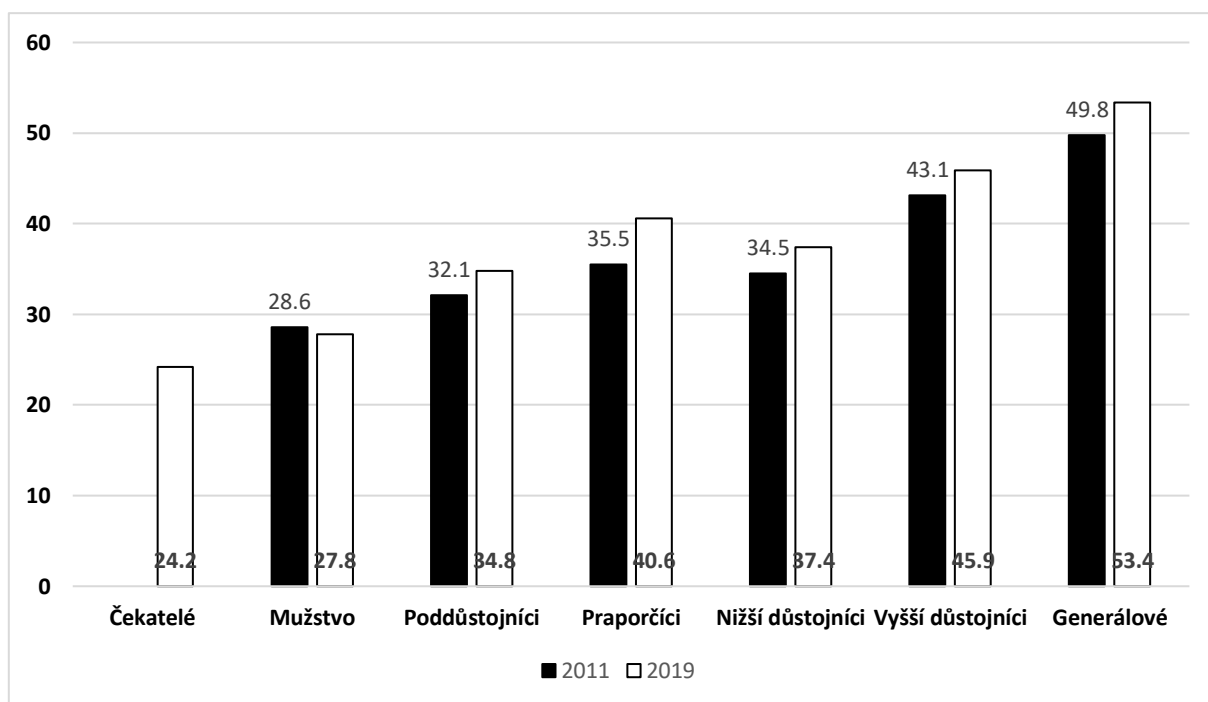

Obrázek 17 Vývoj průměrného věku a počtů vojáků z povolání v resortu MO ČR 2010–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Z obr. č. 17 vyplývá, že se průměrný věk vojáků v posledních deseti letech zvýšil téměř o čtyři roky. Přestože byl během deseti let průměrný věk navýšen o necelé čtyři roky, nepříznivým faktem zůstává, že přesáhl 37 let. Vzhledem k vysokým přírůstkům vojáků z povolání od roku 2015 by se dalo očekávat snížení věkového průměru. Za předpokladu, že by byly do služebního poměru přijímány ve většině případů mladší ročníky, mohlo by být dosaženo žádoucího snížení průměrného věku. Tento fakt byl jedním z cílů KVAČR do roku 2030, stejně jako nutnost maximalizace přírůstků a úbytků vojáků z povolání, kdy přírůstky musí co nejvíce převažovat nad úbytky (KVAČR 2030, 2019). Z uvedených skutečností plyne, že pokud má být dosaženo cílů stanovených v KVAČR 2030 je nutné rekrutovat mladší ročníky.

Pro lepší přehled průměrného věkového složení v AČR je na obr. č. 18 porovnán průměrný věk všech vojáků z povolání dle hodnostních sborů v letech 2011 a 2019.

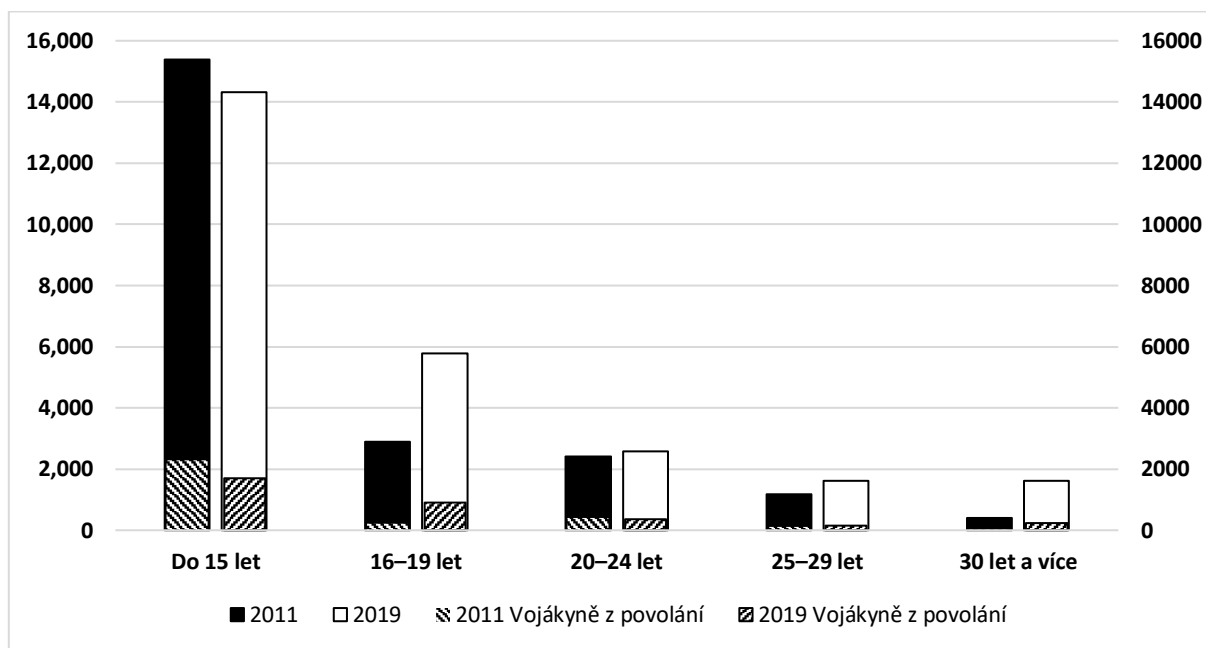

Obrázek 18 Průměrný věk vojáků (mužů i žen) z povolání dle hodnostních sborů v letech 2011 a 2019

Zdroj: Ministerstvo obrany (2018); Statistická ročenka 2008–2019 (2019);

Z obr. č. 18 je zřetelný rostoucí věkový průměr směrem k nejvyšším hodnostem, s výjimkou mužstva. Za deset let zestárlý hodnostní sbory důstojníků a generálů průměrně o tři roky, praporčický sbor dokonce o pět let. Poměrně přívětivým se jeví průměrný věk čekatelů a mužstva. Pokud by se průměrný věk v kategorii čekatelů dlouhodobě pohyboval mezi 20–25 lety, bylo by možné snížení věkového průměru vojáků z povolání tak jak bylo stanoveno v KVAČR 2030. Ze statistických ročenek vyplývá, že průměrný věk žen byl v převážné většině případů nižší, než průměrný věk všech vojáků z povolání v jednotlivých hodnostních sborech (mužů i žen). Nejzřetelnější je tento rozdíl v roce 2019 u hodnostního sboru praporčíků, případně poddůstojníků. Za výjimku lze označit rok 2011 u hodnostního sboru praporčíků, kdy byly vojákyně z povolání v průměru starší o necelý rok. Další výjimkou je rok 2019 v hodnostním sboru generálů, kdy byla jediná brigádní generálka průměrně starší než její kolegové. Porovnáním věkového složení žen vůči průměrnému věku všech vojáků z povolání ve sledovaném období je vidět, že ženy spíše snižují průměrný věk vojáků z povolání.

Na obr. č. 19 je znázorněna délka trvání služebního poměru vojáků z povolání (mužů i žen) přičemž důraz je kladen na délku služebního poměru vojáků z povolání v letech 2011 a 2019. Nárok na výsluhové náležitosti vzniká po patnácti letech služby a upravuje jej zákon 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů v § 132 odst. 1. Z tohoto důvodu je důležité sledovat délku odsloužené služby jako významný parametr (Pernica, 2010)

Obrázek 19 Délka trvání služebního poměru vojáků z povolání (mužů i žen) a vojáků z povolání v roce 2011 a 2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

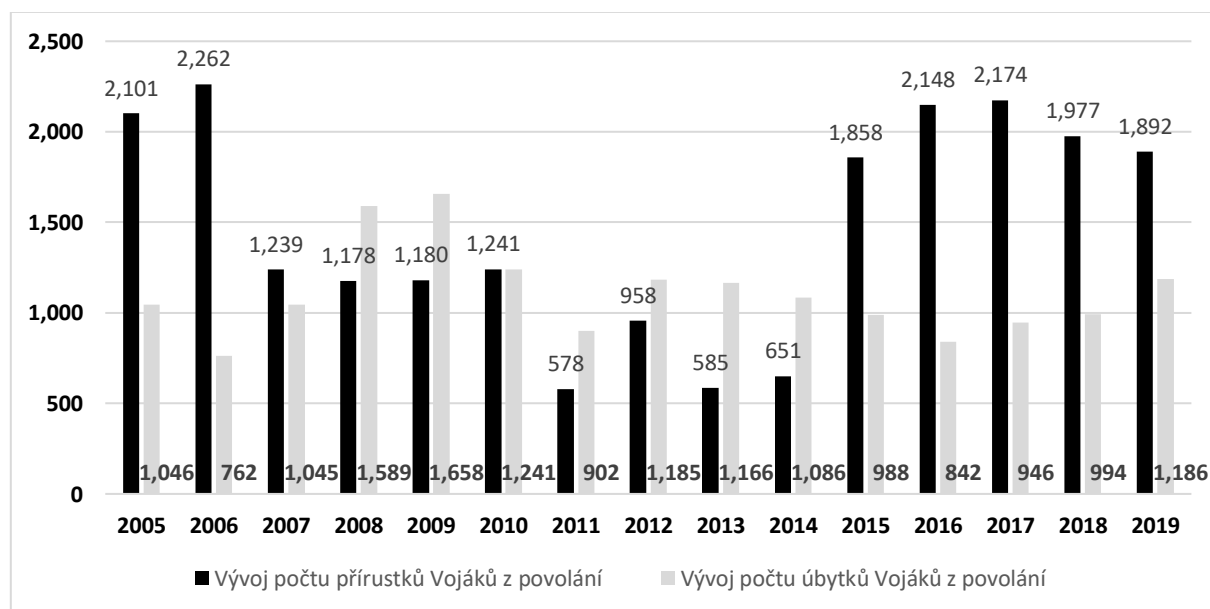
Jak plyne z obr. č. 19 klesá počet vojáků, jejichž služební poměr je kratší než 15 let a naopak se zdvojnásobil počet těch, jejichž poměr trval více než 16 let a mají nárok na výsluhové náležitosti. V roce 2019 bylo těchto vojáků z celkového počtu více než 45 %. Z obr. č. 19 plyne, že vojáci z povolání mají zájem o další službu, přestože jim již vznikl nárok na výsluhový příspěvek, což potvrzuje i nárůst počtu vojáků, které mají odslouženo více než 25 let. Obdobný nárůst je zřejmý i v kategorii trvání služebního poměru mezi 16 a 19 lety, kdy v roce 2011 tvořilo tuto skupinu necelých 230 vojáků, ovšem v roce 2019 vzrostl jejich počet na téměř 900. Naopak v roce 2019 poklesl počet vojáků z povolání, které neslouží déle než 15 let o více než 450. Ve sledovaném období vzrostl na dvojnásobek počet vojáků sloužících 16–19 let. Počet vojáků, kteří slouží 30 let a více vzrostl dokonce čtyřnásobně. Naopak pokud se rozhodnou ukončit služební poměr služebně nejstarší vojáci, může být v budoucnu problematické nahradit zejména ty, kteří pracují v úzce specializovaných oborech.

3.4 Rekrutace

Cílem personálního plánování je získání dostatečného počtu vhodné pracovní síly. Tato pracovní síla by měla být v odpovídající kvalitě, množství, s potřebnými dovednostmi a zkušenostmi. S personálním plánováním úzce souvisí přijímání a nábor personálu. Nábor je proces získávání pracovní síly, který napomáhá získat vhodné kandidáty z vnějších zdrojů na konkrétní pracovní pozice. V resortu obrany je plánování jedním z nástrojů k plnění politicko-vojenských ambicí. Informace o pohybu personálu zachycené ve statistických ročenkách, které jsou tvořeny na roční bázi Agenturou personalistiky AČR, podporuje racionalitu personálního plánování. Statistická ročenka mimo jiné slouží jako informační kanál velitelských orgánů. Ten informuje o odchodovosti vojáků z povolání a občanských zaměstnanců, jejich průměrném věku a dalších důležitých ukazatelích, významných pro budoucí rozvoj AČR (Statistická ročenka 2008–2019, 2019).

V posledních pěti letech se AČR snažila zvýšit celkový počet vojáků a snížit jejich věkový průměr cestou rekrutace. Vzhledem k vysokému počtu přírůstků bylo i přes relativně vysoké množství úbytků v AČR dosaženo růstu počtu vojáků z povolání (KVAČR 2030, 2019).

Obr. č. 20 vyjadřuje vývoj přírůstků a úbytků vojáků z povolání v AČR v letech 2005–2019.

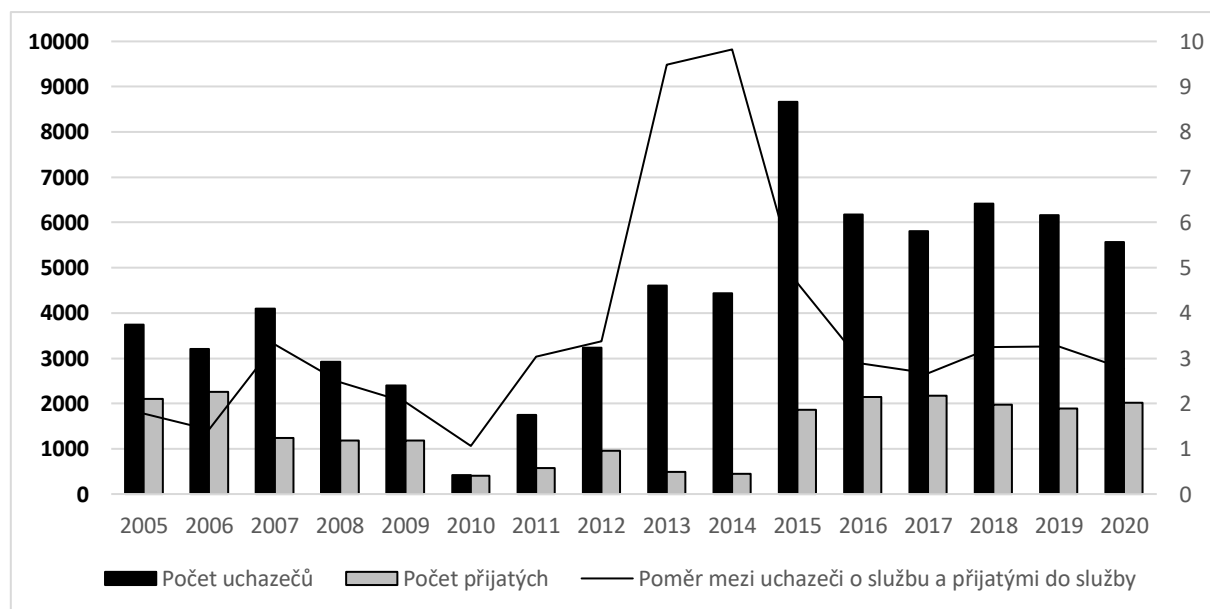
Obrázek 20 Vývoj přírůstků a úbytků vojáků z povolání v AČR v letech 2005–2019

Zdroj: Statistická ročenka 2008–2019 (2019)

Na obr. č. 20 je znázorněn vyšší počet přírůstků vojáků z povolání v letech 2005–2007, zatímco v letech 2008–2014 docházelo k vyšším úbytkům. V obecnosti lze konstatovat, že služební poměr ukončí ročně několik stovek vojáků z povolání. Úbytky v letech 2015–2019 poklesly o více než 12 % oproti úbytkům v letech 2010–2014. Přestože odchodovost v letech 2015–2019 byla menší než v předchozím období, od roku 2016 rostla a v roce 2019 dosáhla obdobných hodnot jako v roce 2012. Úbytky lze rozdělit do tří kategorií. Jedná se o úbytky dobrovolné (na vlastní žádost nebo po ukončení závazku ve službě), nedobrovolné (např. nezpůsobilost ke službě, pravomocné odsouzení) a přirozené (např. zdravotní nezpůsobilost nebo odchod do starobního důchodu).

Z obr. č. 20 je zřejmé, že v letech 2015–2019 došlo k více než 100procentnímu zvětšení přírůstků vojáků z povolání oproti roků 2010–2014. Tento fakt lze vysvětlit navýšením rozpočtu MO ČR a zatraktivněním vojenského povolání (Interní dokumenty o náboru AČR, 2019). K zajištění žádoucích přírůstků je potřeba zajistit dostatečný počet vhodných uchazečů v odpovídající kvalitě. Kvalitou je myšlena nejen odbornost či specializace vojáka, ale i příznivý věk, který bude zárukou pro budování mladé a profesionální armády (KVAČR 2030, 2019).

Obr. č. 21 vyjadřuje poměr mezi uchazeči o vojenskou službu a počtem osob přijatých do služebního poměru v letech 2005–2019.

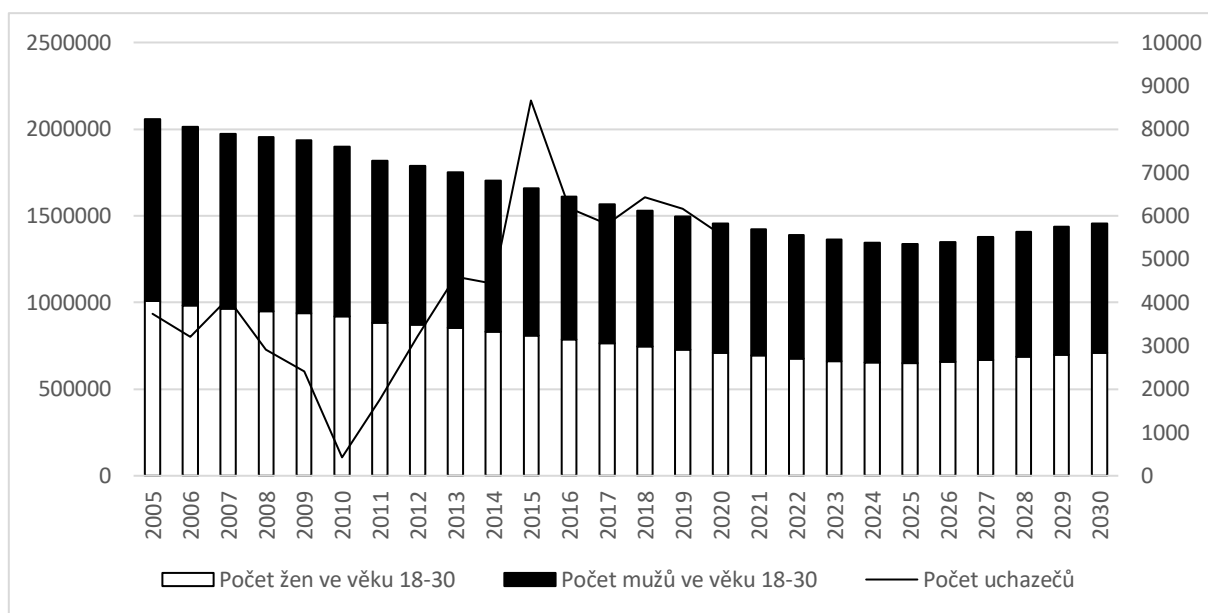
Obrázek 21 Poměr mezi uchazeči o vojenskou službu a počtem přijatých osob do služebního poměru a jejich počty v letech 2005–2019

Zdroj: Pernica (2012); Ministerstvo obrany (2019a)

Obr. č. 21 zobrazuje vyšší zájem o vstup do AČR poprvé v roce 2007, ten byl zapříčiněn hospodářskou recesí. AČR byla v těchto časech vnímána jako spolehlivý zaměstnavatel. Od roku 2007 do roku 2010 zájem o vojenské povolání poklesl, aby od roku 2011 opět postupně rostl. Zvýšený zájem o vojenskou službu vygradoval v roce 2015, kdy projevilo zájem o vojenskou službu téměř devět tisíc uchazečů. V letech 2015–2019 počet úspěšných uchazečů narostl oproti rokům 2010–2014 více než dvojnásobně, konkrétně o téměř 230 %. Přesto lze počty přijatých osob do služebního poměru vojáka z povolání v letech 2015–2019 označit za třetinové. V letech 2010–2014 byl počet přijatých osob do služebního poměru téměř pětinnový. Významný nárůst zájmu o službu v AČR lze chápat jako reakci na nařízení vlády č. 59/2015 Sb., o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání. V roce 2015 vzrostly platy vojáků z povolání, které se nově odvíjely od dosažené hodnosti. Dalším faktorem, který vzbudil zájem o službu v AČR, byl nárůst služebních míst, která mohli uchazeči obsadit. Potřeba vzniku nových služebních míst byla popsána i ve strategických dokumentech (KVAČR 2025, 2015). Proto lze i na obr. č. 21 od roku 2015 sledovat vyšší přírůstky osob přijatých do služebního poměru oproti předchozím rokům. Vzhledem ke skutečnosti, že roste průměrný věk vojáků z povolání je zřejmé, že zájem o službu projevují osoby vyššího věku, případně bývalí vojáci z povolání, kteří se vrací do služebního poměru za účelem zvýšení výsluhového příspěvku. Důvodem bývá často jejich úzká specializace, ale také nutnost dodržení podmínky zákazu diskriminace podle věku.

Současně byl od roku 2015 zaznamenán i nárůst úbytků vojáků z povolání, v roce 2016 došlo k poklesu zájmu o vstup do armády. Z uvedených dat však nelze jednoznačně určit, zda se jednalo o úbytek vojáků z povolání rekrutovaných v posledních letech, nebo díky větším přírůstkům mohli být propuštěni vojáci s delší dobou služby.

Zatímco ekonomický vývoj v dalším období lze jen těžko predikovat, demografický odhad vývoje do roku 2030 je znám a znázorňuje jej spolu s vývojem počtů mužů a žen již od roku 2005 obr. č. 22.

Obrázek 22 Odhad demografického vývoje obyvatel ve věku 18–30 let v ČR, dle ČSÚ v letech 2020–2030

Zdroj: Český statistický úřad (2020); Ministerstvo obrany (2019a)

Odhad demografického vývoje na obr. č. 22 zobrazuje klesající počet osob v produktivním věku až do roku 2027. V následujících šesti letech bude klesat počet mužů a žen ve věku 18–30 let, tedy nejperspektivnějších uchazečů pro resort MO ČR. Resort by se měl na tento trend připravit a prezentovat se na trhu práce jako atraktivní zaměstnavatel, nabízející ojedinělé benefity a výhody doplněné zajímavým finančním ohodnocením oproti běžné práci v daných lokalitách při stejných či podobných požadavcích na vzdělání a praxi (Interní dokumenty o náboru AČR, 2019)

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zhodnocení struktury a vývoje finančních a lidských zdrojů v AČR za období minimálně posledních deseti let a zjištění, zda se daří plnit MO ČR stanovené cíle v oblasti lidských a finančních zdrojů.

Z analýzy dat ze statistických ročenek a údajů o velikosti vojenského personálu reportovaným KOSE vyplynulo, že není jasné, co je myšleno politicko-vojenskými ambicemi. Podle *Obranné strategie České republiky* měla armáda v roce 2019 disponovat 29 tisíci vojáky k plnění politicko-vojenských ambicí. Podle údajů reportovaným KOSE z roku 2019 (vykazovaných MO ČR) je to 36 tisíc osob, zatímco podle statistických ročenek (zpracovávaných AČR) z roku 2019 pouze 28 tisíc. Průměrné přepočtené počty jsou ve stejném roce téměř 25 tisíc osob. Politicko-vojenské ambice se považují za splněné, pokud dosahují minimálně 90 % stavových počtů. Pokud byly politicko-vojenské ambice stanoveny na 29 tisíc vojáků, 90 % politicko-vojenských ambicí je přes 26 tisíc vojáků. Je tedy otázkou, jak určit, zda byly či nebyly naplněny cílové počty. V důsledku uvedených skutečností dochází k nejasnostem také u rekrutačních cílů, které měly dosahovat 2400 rekrutů ročně (KVAČR 2030, 2019). V letech 2015–2019 však rekrutační cíle stanovené MO ČR nedosahovaly hodnot k zajištění dostatečných přírůstků k dosažení milníků 2025.

Analýzou financování rozpočtu MO ČR v letech 2010–2019 bylo zjištěno, že ČR nikdy nevydávala 2 % HDP na obranu a objem výdajů na armádu (5111), která je nositelem schopností, tvořil pouze 80 % těchto výdajů. Mezi lety 2005–2019 se pohybovaly tyto výdaje dokonce mezi 0,5–0,8 % HDP ČR.

Z analýzy časové řady počtů vojáků z povolání je zřejmé, že průměrné přepočtené počty jsou v letech 2015–2019 o téměř 5 % menší než stavové počty k 1. 1. ve sledovaném období. Od roku 2016 se daří nábor dobrovolníků do aktivních záloh. Dobrovolníci sloužící v jednotkách aktivních záloh však nemají schopnost plnit politicko-vojenské ambice plnohodnotně stejně jako vojáci z povolání, protože absolvují pouze 6 týdenní vševojskový výcvik v roce. Rozborem statistiky přírůstků a úbytků vojáků z povolání, analýzou uchazečů a přijatých vojáků bylo zjištěno, že od roku 2016 klesá počet přírůstků, naopak rostou úbytky vojáků z povolání a množství uchazečů o vojenské povolání klesá s demografickou křivkou věkové skupiny mezi 18 a 30 lety. Z analýzy časové řady uchazečů a osob skutečně přijatých do služebního poměru v letech 2010–2019 vyplynulo, že na jedno služební místo jsou maximálně tři uchazeči a toto číslo má tendenci klesat. V důsledku toho, že armáda není schopna obměňovat personál v požadovaném věku, roste i průměrný věk vojáků spolu

s celkovým počtem vojáků z povolání. Mezi lety 2010 a 2019 vzrostl průměrný věk téměř o 4 roky.

POUŽITÁ LITERATURA

Literární zdroje

BALABÁN, Miloš a Libor STEJSKAL, 2010. Kapitoly o bezpečnosti. 2 ., změn. a dopl. vyd. Praha: Karolinum. ISBN 978-80-246-1863-0 .

BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, s. 186–217. ISBN 978-802-4631-509.

Bezpečnostní strategie České republiky, 2015. Praha: Ministerstvo zahraničních věcí České republiky. ISBN 978-80-7441-005-5 .

BUZAN, Barry, Ole WAEWER, Jaap de WILDE a Ivo LUKÁŠ. 2005 Bezpečnost: nový rámec pro analýzu. Brno: Centrum strategických studií. Současná teorie mezinárodních vztahů. ISBN 80-903333-6 -2 .

Bílá kniha o obraně, 2011. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - odbor komunikace a propagace. ISBN 978-80-7278-564-3 . Dostupné také z :
https://www.mocr.army.cz/assets/informacni-servis/zpravodajstvi/bila-kniha-o -obrane-190511_1 .pdf

GALATÍK, Vlastimil a Libor FRANK, 2008. Principy obrany České republiky "2030". Brno: Univerzita obrany. ISBN 978-80-7231-513-0 . Dostupné také z :
<https://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/009.pdf>

PERNICA, Bohuslav. 2007, Profesionalizace ozbrojených sil: trendy, teorie a zkušenosti. Praha: Ministerstvo obrany České republiky. ISBN 978-80-7278-381-6 .

PERNICA, Bohuslav. 2009a. Struktura vojenských hodností v letech 1989-2009: Příliš mnoho důstojníků? (20 let transformace hodnostní struktury). Vojenské rozhledy, 2009, roč. 18, č. 4, s. 114-123.

PERNICA, Bohuslav, 2009b. Teoretické a praktické aspekty veřejných financí: Vojenská politika, vojenské výdaje a porcování medvěda – případ České republiky. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1513-7.

PERNICA, Bohuslav, 2010 Profesionální bezpečnostní instituce a problém rizika demografického vývoje – příklad ozbrojených sil České republiky, Vojenské rozhledy, roč. 19 (51), č. 2, s. 119–125, ISSN 1210-3292

PERNICA, Bohuslav, 2011. Budování nejnižšího hodnostního sboru. Praha: Vojenské rozhledy, 114-118. Ročník 20 (52), 1. ISSN 1210-3292. Dostupné také z:
<https://www.vojenskerozhledy.cz/kategorie-clanku/budovani-nejnizsiho-hodnostniho-sboru>

PERNICA, Bohuslav, 2012, Profesionální armáda v České republice: prvních pět let. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky. Studie (Národohospodářský ústav Josefa Hlávky). ISBN 978-80-86729-72-5.

PERNICA, Bohuslav a Jaromír ZŮNA, 2015. Profesionálové: kvantita, kvalita a příprava. BALABÁN, Miloš a Bohuslav PERNICA. Bezpečnostní systém ČR: problémy a výzvy. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, s. 186–217. ISBN 978-802-4631-509.

PERNICA, Bohuslav. 2019a, Ekonomika bezpečnosti: distanční opora. Pardubice: Univerzita Pardubice, 1 CD-ROM (79 stran). ISBN 978-80-7560-263-3 .

PETRÁŠ, Zdeněk. Aplikace procesu hodnocení stavu schopností v prostředí AČR. *Vojenské rozhledy*. 2018, 27 (1), 25-44. ISSN 1210-3292 (print), 2336-2995 (on-line). Available at: www.vojenskerozhledy.cz

REKTOŘÍK, Jaroslav. 2002, Ekonomika a řízení odvětví veřejného sektoru. Praha: Ekopress. ISBN 80-861-1960-2 .

Ročenky Ministerstva obrany 2014–2016, 2020. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - AVIS. ISBN 978-80-7278-654-1.

YOUNG, Thomas-Durell, 2019. What are Governments in Central and Eastern Europe not Buying with their Defence Budgets? The Readiness Clue. *The RUSI Journal* [online]. **164**(2), 36-55 [cit. 2021-01-08]. ISSN 0307-1847. Dostupné z: [doi:10.1080/03071847.2019.1621481](https://doi.org/10.1080/03071847.2019.1621481)

Legislativní prameny

ČESKÁ REPUBLIKA, 1992, Ústava České republiky. In: . Praha: Sběrka zákonů, České republiky, 1992, ročník 1993 částka, číslo 1, ústavní zákon č . 1 . Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKÁ REPUBLIKA, 1993, Zákon č . 15/1993 Sb. O Armádě České republiky. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 1993, číslo 15. Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-15>

ČESKÁ REPUBLIKA, 1998, Ústavní zákon č . 110/1998 Sb. Ústavní zákon o bezpečnosti ČR. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 1998, číslo 110. Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1998-110>

ČESKÁ REPUBLIKA, 1999a. Zákon č . 219/1999 Sb. Zákon o ozbrojených silách České republiky. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 1999, číslo 221. Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-219>

ČESKÁ REPUBLIKA, 1999b. Zákon číslo 221/1999 Sb. zákon o vojácích z povolání. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 1999, číslo 221. Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-221>

ČESKÁ REPUBLIKA, 1999c, Zákon č . 222/1999 Sb. o zajišťování obrany České republiky. In: . Praha: Sběrka zákonů České republiky, 1999, ročník 1999, číslo 222. Dostupné také z : <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-222>

ČESKÁ REPUBLIKA 2002. Vyhláška č. 323/2002 Sb., Ministerstva financí o rozpočtové skladbě. In: *Zákony pro lidi.cz* [online]. © AION CS 2010-2021 [cit. 20. 3. 2021]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-323>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2004. Vyhláška č. 518/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. In: . Praha: Česká republika, ročník 2004, číslo 518. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-518#cast4>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2005. Zákon č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 2005, číslo 289. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-289>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2006. Zákon č. 262/2006 Sb. zákoník práce. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 262, číslo 2006. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2009. Zákon, kterým se mění zákony č. 221/1999 Sb., 143/1992 Sb., 141/1961 Sb., ve znění pozdějších předpisů. In: . Praha: Česká republika, ročník 2009, číslo 272. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-272>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2013. Zákon č. 300/2013 Sb., zákon o Vojenské policii. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 2013, číslo 300. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-300>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2014. Zákon č. 234/2014 Sb. Zákon o státní službě. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 2014, číslo 234. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2014-234>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2015. Nařízení vlády č. 59/2015 Sb. o služebních tarifech a o zvláštním příplatku pro vojáky z povolání. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 2015, číslo 59. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-59>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2016a. Zákon č. 45/2016 Sb. Zákon o službě vojáků v záloze. In: . Praha: sbírka zákonů České republiky, ročník 2016, číslo 45. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-45>

ČESKÁ REPUBLIKA, 2016b. Vyhláška o zdravotní způsobilosti k výkonu vojenské činné služby. In: . Praha: Česká republika, ročník 2016, číslo 357. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-357>

Internetové zdroje

BUŠTA, Petr, 2020. Škrty ohrozily obranyschopnost Česka. *Lidovky* [online]. Praha: Mafra [cit. 2021-03-27]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/skrty-pri-financi-krizi-ohrozily-podle-metnara-obranyschopnost-ceska-to-se-nesmi-opakovat-prohlasil.A201124_113138_In_domov_sei

České noviny: O vstup do armády je zatím větší zájem než loni [online], 2020. Praha: ČTK [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/o-vstup-do-armady-je-zatim-vetsi-zajem-nez-loni/1926663>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Projekce obyvatelstva 2005–2030 [online]. 2020 [cit. 11-06-2020]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/animgraf/projekce_1950_2101/index.html?lang=cz

Generální štáb [online], 2019. Praha: Armáda České republiky [cit. 2020-10-03]. Dostupné z : <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni/ngs/nacelnik-generalniho-stabu-armady-ceske-republiky--122565/>

MAREŠ, Miroslav, 2002. Bezpečnost. ZEMAN, Petr et al. Česká bezpečnostní terminologie: Výklad základních pojmů [online]. Brno: Vojenská akademie v Brně, s . 11-17 [cit. 2019-12-04]. Dostupné z : <http://www.defenceandstrategy.eu/filemanager/files/file.php?file=16048>

NATO. 2018 Základní body: Kolektivní obrana. In: Co je NATO [online]. Praha: Historický ústav armády České republiky, [cit. 2020-09-30]. Dostupné z : https://www.nato.int/nato-welcome/index_cz.html

NATO, 2020. Výdaje členských zemí NATO, 2001-2020 [online]. Brusel: Nato international [cit. 2021-03-13]. Dostupné z: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_49198.htm

Koncepce výstavby Armády České republiky 2030, 2019. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha. ISBN 978-80-7278-789-0. Dostupné také z: http://www.acr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/koncepce__2030.pdf

Koncepce výstavby Armády České republiky 2025, 2015. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha. ISBN 978-80-7278-789-1. Dostupné také z: https://www.mocr.army.cz/images/id_40001_50000/46088/KVA__R_ve_ejn___verze.pdf

Koncepce výstavby Armády České Republiky: výstavba profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky, 2002. In: Ministerstvo Obrany ČR [online]. Praha: Ministerstvo obrany, 2002 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/004.pdf>

Koncepce výstavby Armády České Republiky: výstavba profesionální Armády České republiky a mobilizace ozbrojených sil České republiky přepracovaná na změněný zdrojový rámec, 2003. In: Ministerstvo Obrany ČR [online]. Praha: Ministerstvo obrany, 2002 [cit. 2021-04-07]. Dostupné z: <https://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/005.pdf>

KRAKA, Ing. Tomáš, 2018. Student vojenské školy. Kariérní stránky AČR [online]. Praha: Agentura Personalistiky AČR, odbor doplňování personálu [cit. 2020-11-09]. Dostupné z : <https://kariera.army.cz/student-vojenske-skoly>

OTTO, Pavel, 2019. E15: Armáda má problém s náborem nováčků, vojenské univerzity se potýkají s nezájmem [online]. Praha: E15.cz [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/domaci/armada-ma-problem-s-naborem-novacku-vojenske-univerzity-se-potyka-ji-s-nezajmem-1364351>

Organizační struktura vojenských škol, 2019. Vojenské školy [online]. Brno: Univerzita Obrany v Brně [cit. 2020-11-09]. Dostupné z : <https://www.vojenskaskola.cz/Stranky/Soucasnost.aspx>

Programové prohlášení vlády České republiky, 2018. In: Vlada.cz [online]. Praha: Vláda ČR [cit. 2021-04-13]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/jednani-vlady/programove-prohlaseni/Programove-prohlaseni-vlady-cerven-2018.pdf>

Resortní rozpočet, 2019. Armáda České republiky - Finance a zakázky [online]. Praha: Ministersvo Obrany [cit. 2020-10-02]. Dostupné z : <http://www.mocr.army.cz/finance-a-zakazky/resortni-rozpocet/resortni-rozpocet-5146/>

Rozpočet Ministerstva Obrany – skupiny výdajů [online], 2020. Praha: Ministerstvo Financí České republiky [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/60162694/rozpocet/vydaje-odvetvovy?rad=t&obdobi=1912>

Rozpočet Státní správa – skupiny výdajů [online], 2020. Praha: Ministerstvo Financí České republiky [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: <https://monitor.statnipokladna.cz/ucetni-jednotka/60162694/rozpocet/vydaje-odvetvovy?rad=t&obdobi=1912>

Statistická ročenka, 2008–2019, 2019: Statistická ročenka o personálu rezortu obrany. Praha: Odbor personálních informací Agentury personalistiky AČR Praha,. Dostupné také z : www.issp.acr (rezortní intranet)

Státní závěrečné účty MO v letech 2010-2019, 2019. Praha. Dostupné také z: <https://www.mocr.army.cz/scripts/detail.php?id=7996>

SIPRI: MilitaryExpenditure Database, 2020. Stockholm International PeaceResearch Institute [online]. Solna(Sweden): OXFORD University press [cit. 2020-11-20]. Dostupné z : <https://www.sipri.org/databases/milex>

ŠIMŮNEK, Petr a Libora SCHULZOVÁ, 2015. Dlouhodobý výhled pro obranu 2030 [online]. Praha: Ministerstvo obrany České republiky - VHÚ Praha [cit. 2019-12-06]. ISBN 978-80-7278-666-4 . Dostupné z : http://www.acr.army.cz/assets/technika-a-vyzbroj/dlouhodob___v___hled_pro_obranu_2030.pdf

Transformace resortu MO ČR, 2007. In: Ministerstvo obrany ČR: Transformace resortu [online]. Praha: MO ČR – AVIS [cit. 2021-04-01]. Dostupné z: https://www.mocr.army.cz/images/Bilakniha/CSD/transformace_resortu_MO___R_2007.pdf

Výdaje dle OSN: United Nations standardized instrument for reporting military expenditures, 2005. In: Amazonnews [online]. 2005 [cit. 2021-03-28]. Dostupné z: <https://unoda-web.s3-accelerate.amazonaws.com/wp-content/uploads/assets/convarms/Milex/Docs/Forms/Guidelines/MILEX%20publication%20final%20E.pdf>

Velitelství vzdušných sil [online], 2019. Praha: Armáda České republiky [cit. 2020-10-02]. Dostupné z : <http://www.acr.army.cz/struktura/generalni-stab/velitelstvi-vzdušnych-sil-86864/>

Velitelství výcviku [online], 2020. Praha: Armáda České republiky [cit. 2020-10-02]. Dostupné z : http://www.acr.army.cz/struktura/generalni/va/velitelstvi-vycviku_-_vojenska-akademie--87035/

Vývoj obyvatel v ČR ve věku 18-30 let | ČSÚ. Český statistický úřad [online]. Praha: Copyright ©, 2020 [cit. 2020-10-27] Dostupné z : https://www.czso.cz/staticke/animgraf/projekce_1950_2101/index.html?lang=cz

ZÁRUBA, Igor, 2020. Rozpočet na obranu by mohl v roce 2021 překročit 1,4 procenta HDP. Armáda už nechce škrtnat v rozpočtu. In: Lidovky.cz [online]. Praha: Lidovky, ČTK [cit. 2021-02-06]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/byznys/statni-pokladna/rozpocet-na-obranu-by-mohl-v-roce-2021-prekrocit-1-4-procenta-hdp-armada-uz-nechce-skrtnat-v-rozpocetu.A200513_120340_statni-pokladna_rkj

Závěrečný účet - kapitola 307 Ministerstvo obrany, 2019. Praha. Dostupné také z: https://www.mocr.army.cz/images/id_5001_6000/5146/SZU_2016_FINAL.pdf

Informace získané dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Interní dokumenty o náboru AČR: získané podle zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, 2019. Praha. Agentura personalistiky AČR.

MINISTERSTVO OBRANY, 2018. Informace o hodnostních sborech: získané na základě zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Čj. MO 322309/2018-8694. Praha.

MINISTERSTVO OBRANY, 2019a. Informace o naplněnost útvarů AČR: získané na základě zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Čj. MO 241687/2020-8694. Praha.

MINISTERSTVO OBRANY, 2019b. Informace o pozastavení výsluhových náležitostí: získané na základě zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Čj. MO 103298/2019-8694. Praha.

MINISTERSTVO OBRANY, 2019c. Informace o počtu studentů VŠŠ a VOŠ: získané na základě zákona 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Čj. MO 215912/2019-8694. Praha.

PŘÍLOHY

Příloha A – Politicko–vojenské ambice	66
Příloha B – Porovnání hodnostních sborů.....	67
Příloha C – Počet studentů VSS a VOŠ Moravská Třebová a jejich setrvání v resortu MO ČR.....	68

PŘÍLOHA A – POLITICKO–VOJENSKÉ AMBICE

- 1) Při ozbrojeném konfliktu takového rozsahu, kdy bude ohrožena svrchovanost a územní celistvost České republiky, budou nasazeny všechny síly a prostředky ozbrojených sil České republiky včetně využití branné povinnosti (mobilizace).
- 2) Pro kolektivní obranu spojenců podle článku 5 Severoatlantické smlouvy poskytne Česká republika pozemní a vzdušné síly předurčené k tomuto účelu v rámci obranného plánování NATO, jejichž základ tvoří brigádní úkolové uskupení na bázi mechanizované brigády, perspektivně těžkého typu.
- 3) Pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí poskytne Česká republika v závislosti na charakteru situace brigádní úkolové uskupení pozemních sil bez rotace po dobu šesti měsíců. V případě, že toto uskupení nebude nasazeno, bude Česká republika pro mezinárodní operace ke zvládnutí krizí schopna souběžně nasadit dlouhodobě udržitelné praporní a rotní úkolové uskupení pozemních sil, nebo komponent vzdušných sil s rotací.
- 4) Česká republika přispívá uskupeními do pohotovostních sil rychlé reakce NATO (NATO Response Force, NRF) nebo bojových uskupení EU (EU Battle Groups), nebo pro použití v rámci posílené předsunuté vojenské přítomnosti na východě Aliance (enhanced Forward Presence, eFP), a to v souhrnu do velikosti odpovídající jednomu praporu.
- 5) Česká republika přispívá do misí OSN, a to zejména prostřednictvím vyčleňování sil do Systému připravenosti schopností pro mírové operace OSN (UN Peacekeeping Capability Readiness System, UNPCRS).
- 6) Česká republika je schopna přispívat i do dalších operací a misí specializovanými uskupeními či jednotlivci, a to například speciálními jednotkami a expertními týmy v oblasti výcviku a vojenského poradenství a personálem pro mezinárodní velitelské struktury NATO a EU. Je rovněž schopna vysílat své vzdušné síly za účelem ochrany vzdušného prostoru společenství zemí v rámci NATO (Air Policing).

Zdroj: Obranná Strategie České republiky 2017

PŘÍLOHA B – POROVNÁNÍ HODNOSTNÍCH SBORŮ

1. 12. 1999 – 31. 12. 2010			od 1. 1. 2011		
hodnost	hodnostní sbor	NATO kód	hodnost	hodnostní sbor	NATO kód
armádní generál	generálové	OF 9	armádní generál	generálové	OF 9
generálporučík		OF 8	generálporučík		OF 8
generálmajor		OF 7	generálmajor		OF 7
brigádní generál		OF 6	brigádní generál		OF 6
plukovník	vyšší důstojníci	OF 5	plukovník	vyšší důstojníci	OF 5
podplukovník		OF 4	podplukovník		OF 4
major		OF 3	major		OF 3
kapitán	nižší důstojníci	OF 2	kapitán	nižší důstojníci	OF 2
nadporučík		OF 2	nadporučík		OF 1
poručík		OF 1	poručík		OF 1
podporučík		OF 1			
štábní praporčík	praporčíci	OR 9	štábní praporčík	praporčíci	OR 9
nadpraporčík		OR 8	nadpraporčík		OR 8
praporčík		OR 7	praporčík		OR 7
podpraporčík		OR 6			
štábní rotmistr	rotmistři	OR 5		poddůstojníci	
nadrotmistr		OR 4	nadrotmistr		OR 6
rotmistr		OR 3	rotmistr		OR 5
rotný		OR 3	rotný		OR 4
četař	poddůstojníci	OR 2	četař	mužstvo	OR 3
desátník		OR 2	desátník		OR 3
svobodník		OR 2	svobodník		OR 2
vojín	mužstvo	OR 1	vojín		OR 1

Zdroj: Pernica (2011)

PŘÍLOHA C – POČET STUDENTŮ VSŠ A VOŠ MORAVSKÁ TŘEBOVÁ A JEJICH SETRVÁNÍ V RESORTU MO ČR

ŠR	1	2	3	4	5	6	7
2009/10	65	65	63	61	20	26	15
2010/11	88	88	72	70	28	14	28
2011/12	60	60	62	62	28	13	21
2012/13	96	95	45	44	18	6	20
2013/14	97	97	59	59	22	19	18
2014/15	94	93	45	45	17	19	9
2015/16	-	-	66	62	20	21	21
2016/17	-	-	68	67	22	22	23
2017/18	-	-	61	59	18	17	24

Sloupec 1	Počet žáků přijatých do denní formy vzdělávání ve výše uvedeném oboru
Sloupec 2	Počet žáků, kteří nakonec nastoupili do denní formy v prvním měsíci příslušného školního roku
Sloupec 3	Počet žáků, kteří byli připuštěni k maturitní zkoušce
Sloupec 4	Počet žáků, kteří maturitní zkoušku úspěšně složili
Sloupec 5	Počet žáků, kteří maturitní zkoušku úspěšně složili a dále pokračovali ve studiu buď na Univerzitě obrany nebo VO FTVS UK v Praze
Sloupec 6	Počet žáků, kteří maturitní zkoušku úspěšně složili, avšak nepokračovali ve studiu buď na Univerzitě obrany nebo VO FTVS UK v Praze a po absolvování základní přípravy doplnili přímo stavy ozbrojených sil
Sloupec 7	Počet žáků, kteří maturitní zkoušku sice úspěšně složili, následně však nevstoupili do žádného služebního poměru

Zdroj: Ministerstvo obrany (2019c)